Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...921 оной ...оо гараа | № 98 (13812) | 1972 оной апрелиин 26, среда | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай бүтээсэ таһалгаряагүй дээшэлүүлэгты! Хүсэ ба материал тон багаар гаргажа, гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэгты, арьбалалгын ёһо гурим шангаар сахигты, хүдэлмэриин сагай минута бүхэниие бүтээсэтэйгөөр хэрэглэгты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

...Эртын тарилгые эрхим болзорто, түргэнөөр, һайн шанартайгаар ...гэе. ■ Бүхы техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэе. ■ Газа... гектар бүриһөө үндэр ургаса абаха үндэһэ һуури табиял!

...МАГ ЮУМЭН ...ДЭНЬЭЭ

...най ажал хүдэлмэри ...гэгдэжэ, Советскэ ... Коммунис партиин ...дэ делегадаар һун... байгааб. Түрэл пар... съездын хүдэлмэридэ ... зол жаргалтай ... ехэтэ баярлаа бэ... ...таа хүдэлдэг нүхэ... ...ш ехэ этигэл найда... ...гөөд байхадаа, тэрэ... ...а харюулха тухай... ...бэшэ бодолгото бо... ...гар гээшэб. Тинимэ... ...тоө даажа абаһан хү... ...бүри һайнаар ханда... ...тарянай баяи урга... ...болохо гэжэ шиидээ... ...гээ съездын таби... ...ронуудые бэелүүлхэ ...ерынгөө хубитые ...үсэлэнтэйгөөр хүдэл...

...8 жэлэй туршада ...аар, комбайнераар ...1967 онһоо хойшо ...бригадын бригади... ...ажа байнаб. Манай ...хамта дээрээ 2.424 ...ар даалгагданхай. Тэ... ...400 гектарынь саб... ...газар юм. Тиихэдэ ...трактор, комбайн ..., ороохо хуряалгын ...ар зэмсэгүүд брига... ...дэлдэ үгтэнхэй. Тэ... ...сагтань һайнаар за... ..., зүбөөр ашаглаха ...манай механизатор... ...ехэ анхарал табидаг ...Энэньшье ойлгосо... ...ээ һайнаар ашагла... ...гүй һаа, һайн ургаса ...гэжэ һанаһанайшье ...аб даа.

...— КПСС-эй XXIV ...болоһон жэлдэ 1.230 ...газарта шэнинсэ, 600 ...обёос, 200 гектарта ...арижа, гектар бүхэн... ...зэргээр 16,7 центнер ...а хуряажа абаа һэм... ...гшэ жэлдэ манай ...хамта дээрээ 76 мянган ...таряа хадажа абаһан ...Тэрэнэй 31 мянган ...манай бригадын ...торнууд ба тарияша... ...ер ургуулагдажа абтаа ...манай колхозой бүхы ...й хуряаһан ургасын ...шахуу болоно. Тин... ...гадымнай механиза... ...1971 ондо ороохо та... ...ргаса хуряаха талаар ...социалис уялгаяа ам... ...дүүргэһэн байха юм.

...колхоз тарялан ба ...гай ургаса дээшэлүүл... ...наг шэбхэ, минераль... ...үүлгэ ехээр хэрэглэдэг ...байна. Жэшээлэн хэлэ... ...өөр нёдондо 230 гек... ...минеральна үтэгжүүлгэ ...байгаабди. Тиигэжэ ...бүриһөөнь 2—2,5 цент... ...ургаса хуряагдаа. Нуга ...дээрэһээншье урда... ...ехэ үбһэ сабшажа аба... ...бди.

...о таряанай ургаса — ...торнуудай гарта» гээд ...ыы хэлэдэггүй. Тэдэ... ...досотой бэрхээр хү... ...ашаар баян ургаса ...гэжэ сэхэ хэлэхэ хэ... ...Нёдондоной хабарай та... ...таряа хуряалгын үедэ ...нууд Доржи Доржи... ...Гумпылов болон ...һайнаар хүдэлжэ ...Д. Доржиев Д. Гум... ...ер тус тустаа 5.000 ...центнер таряа хуряажа ...байна.

Ургасаяа хуряажа абаад, һанаагаа амаржа, миинтэ ябаха саг тарияшадта үгы байдаг гээшэ. Шэнэ жэлэй тарилгада эртэнһээ бэлдэхэдэ һайн байдаг. Энээниие һайса ойлгоһон манай бригадын механизаторнууд бүри нёдондоной ноябрь һарада трактор болон бусад зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа эхилһэн байна. Тиигээд энэ оной февралиин 15-да бүхы техникээ заһабарилжа дүүргээд, полидоо гарахаар бэлэн болгоһон байгаабди.

Механизаторнууд Буда-Доржи Юндунов, Михаил Очиров, Сергей Тулесонов гэгшэд габшагай һайнаар хүдэлжэ, техникээ һайнаар, саг соонь заһабарилжа шадаа. Дархашуул Даша-Нима Шареев, Алексей Хлебников, МТМ-гэй аппаратна цехэй хүдэлмэришэн Иван Воробьев гэгшэдэй заһабарилгын үедэ хэһэн ажалынь тон ехэ. Заримдаа запасной часть, элдэб хэрэгсэлнүүд дуталдаха ушар байдаг. Тиихэдэ тэдэнэр «хэн асаржа үгэнэб» гээд миин байдаггүй, энэ тэрэ хуушарһан детальнуудые тошылдоод, заһаад тааруулжархидаг байха юм.

Мүнөө жэлдэ нёдондонойхиһоо бага бэшэ ороохо таряанай ургаса хуряажа абаха зорилготойбди. Зорилгондоо хүрэхэ арга боломжо манда яһала бии гэжэ һананаб. Юуб гэхэдэ, нёдондо намарһаа хойшо тарялан ба сабшалангаа һайжаруулха талаар шилээд ехэ ажал хээбди. Тарялан дээрэ горитой наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ зөөгөөбди. Мүнөөшье — габшагай хоёр һарын үедэ — сабшалан, тарялан һайжаруулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэнэ. Шадаха зэргээрээ тошон халяажа, газараа уһалнабди. Хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэшье бии. Тэрэмнай сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта гүйсэд хүргэгдэнхэй.

Нёдондо зун—намарай үедэ хамта дээрээ 800 гаран гектар паар бригададамнай хахалагданхай. Тиигээд байхадаа тарилгадаа муу бэшээр бэлдээбди гэжэ хэлэжэшье боломоор ха. Тинимэһээ энэ жэлдэ тариалангай гектар бүриһөө 16—17 центнерһээ бага бэшэ таряа хуряаха дүүрэн арга боломжотойбди.

Хабарай тарилгын халуун хаһа тулажа ерэбэ гээшэ. Апрелиин 10-һаа паараа бөрнөйлжо эхилээд, 7 хоногой туршада тэрэ ажалаа дүүргээбди. Бүхыдөө 730 гаран гектар паар борнойлогдоо.

Амжалта туйлаха гээшэ ганса машина, техникын һайн байһанһаа, тэрэниие зүбөөр ашаглаһанһаа дулдыдана бэшэ ха юм. Хүдэлмэришэдэй хэжэ байһан ажалдаа харюусалгатайгаар, эзэн ёһоор хандаха, ажалай журам һайнаар сахиха, мүн агротехническэ заабариие зүбөөр хэрэглэжэ шадаха гээшэ ехэ удха шанартай. Мүнөө «булад хүлэгүүднайшье» хуу баран бэлэн, механизаторнууднайшье хабарай тарилгын халуун хаһын эхилхые хүлеэһээр үнинэй.

Урдамнай үшөө ехэ ажал хүдэлмэри байна. Энэ жэлдэ абаһан уялгаяа сүм дүүргэхын тула манай механизаторнууд ба тарияшад бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ байна.

Ж. ХУРИГАНОВ,
Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой 4-дэхи тракторна бригадын бригадир, КПСС-эй XXIV съездын делегат.

Репортаж

ТҮРҮҮШЫН БУРАЗДАА

ТАЛЫН БУЛАГАЙ полевой стан дээрэ хүн зоной хүлгөөн, машина, техникын хүнхинэлдөөн үглөөнһөө үдэшэ болотор таһархаяа болинхой. Тарялан дээрэ гарахынгаа урда хүнүүд трактор, машинаяа тоһодожо, плуг, сеялкээ тааруулжа сүлөө тухагүй, зариманиинь таряанай тоог дээрэ хүрэнгын ороохо хордожо һахы-һалаг хүдэлнэд.

— Хабараймнай тарилгашье гол түлэб эхилээ шахуу. Бидэ бүри апрелиин эхеэр бүхы техникээ эндээ суглуулжа, полевой станаа бэлэн болтоо һэмди. Тиигээд энэ һарын 10-һаа паараа, намар хахалһан газараа борнойлжо захалаабди. Мүнөө хабарай эртын паар түлэг хахалжа байнабди, — гэжэ эндэхи тарян ажалай бригадын бригадир Б. Ч. Цыренов хөөрэнэ.

Эндэхи полевой станһаа тээ хойшо нэлэнхы үргэн тарялан дээрэ зургаан трактор зэлэ татан ороод, елэлзэмэ хара хүрьһэ урматайгаар урбуулан ябанад. Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи хабарай тарилгын түрүүшын буразда гаргагшадай дунда колхозой үнинэй, эрхим механизаторнууд Доржо Жапов, Гармажап Ачитуева, Борис Турпанов, Иван Мункуев, Виктор Буерачный болон бусад бии. Түрүүшын 200 гаран гектар эртын паар хахалагдаа. Бэрхэ механизаторнууд эхилһэнһээ хойшо халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Талын Булагай бригада Юрөөгэй Карл Марксын цэрэмжэтэ колхоз соогоо эгээл ехэ газартай, машина, техникээршье олон юм. Байгша ондо эндэхид бүхыдөө 4486 гектарта ороохо таряа, тэрэ тоодо гурба мянга үлүүтэй гектарта шэнинсэ тариха байна.

— Хэхэ ажал ехэ. Тинимэһээ үнэтэ саг гээжэ байнгүй, эртэхэн эхилээд, 2 мянган гектар паараа түргэн борнойлжо, шиит нойтыень хушаад, эртын паар хахалжа эхилээбди. Майн тэн болотор 1.320 гектар сэбэр паар хахалжа дүүргэхэбди. Иигээд дулаан байгаа һаань, апрелиин 26-һаа арбаад агрегат гаража, шэнинсэ тарижа эхилхэ юм. Үрэһэ хүрэнгэ, техникэшье хуу бэлэн болонхой, хүдэлхэ хүнүүд олдонхой, — гэжэ тус колхозой главна агроном В. Б. Цыбиков хэлэнэ.

Полевой станиинь һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Гэртэ, газаагууршье улаа ягаан бүд дээгүүр бэшэгдэһэн уряа лозунгнууд хүнэй анхарал татана. «Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ бүхы тарялан дээрэһээ гектарай 18 центнерһээ бага бэшэ ургаса абахын түлөө тэмсэе» гэһэн аржагар томо уряа харанабди. Хүнүүдэй байха гэрнүүд досоогоо яла-сала болотор сагаадагдаһан, оро дэбдихэр бэлдэгдэнхэй, улаан булан соонь газетэ, журнал, ном һудар табяатай, телевизор тодхоотой. Столоводонь механизаторнуудта халуун эдеэн бэлдэгдэнэ.

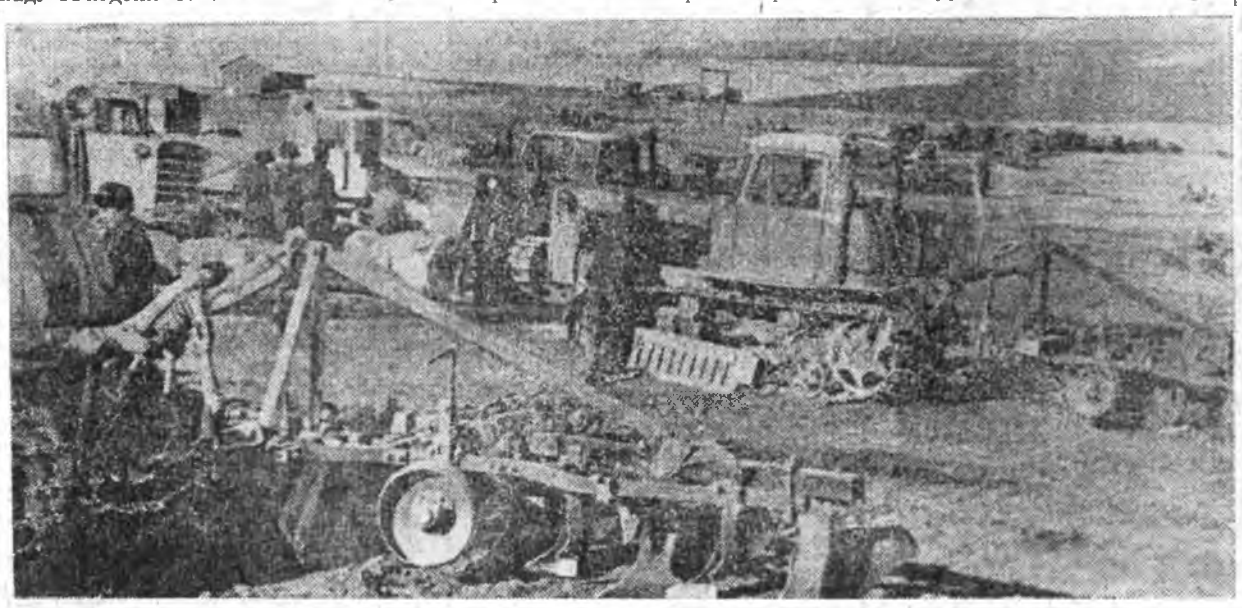

Нёдондо тус бригада хабарайнгаа тарилгые эрхимээр үнгэргэжэ, бүхы Сэлэнгынгээ аймаг соо ороохо таряанай эгээл ехэ ургаса хуряажа, «Алтан анзаһан» гэжэ дамжуулгын шанда хүртэһэн байна. Мүнөөшье тэрээнээ алдахагүй гэжэ эндэхи механизаторнууд шармайн оролсонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Эртын паар хахалалгада түрүүшын үдэрһөө шалгаржа ябаһан трактористнар Д. Жапов, Г. Ачитуева, Б. Турпанов гэгшэд бригадир Б. Цыреновтэй хөөрэлдэжэ байна. 2. Таряаландаа гарахын урда тээ.

М. НАМЖИЛОВАЙ
фототекст.

ТАРИЛГА ЭХИЛБЭ

Апрелиин хоёрдохи хахадта Зэдын аймагта дулаан үдэрнүүд боложо, газарай хүрьһэн нилээдгүй гэдээ. Хабарай тарилгын хүдэлмэри ажахынуудта эхилбэ.

«Октябрьский» совхозой нэгэдэхи тракторна бригадын механизаторнууд шэнинсын тарилгада газараа хахалжа эхилээ. Залуу механизаторнууд Анатолий Бондаренко, Александр Плюснин гэгшэд шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ түрүүшын буразда татаха золдо хүртөө. Механизаторнууд Юрий Чернов Ильгизир Салихов хоёр нэгэ үдэр хойно агрегадуудаа поли дээрэ гаргаа.

Б. БАДМАЕВ.

ЗОРИЛГОНЬ—620 ЦЕНТНЕР

Улаан-Үдын аймагай «8 Марта» колхоз түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан юм.

Тус ажахы мүнөө жэлдэ гүрэндөө 3380 центнер овощ, тэрэ тоодо 600 центнер үгэрсэ худалдаха түсэбтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ Ольга Прокопьевна Торгашинагай даадаг звено 540 центнер үгэрсэ хуряажа абаһан юм.

Хараалһан түсэб, даабарияа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тулада ажахын овощ ургуулагшад байгша ондошье габшагай бэрхээр ажаллана. Овощ ургуулгада бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна. Тиигэхэтэй хамта эндэ теплицэеэ рассада һуулгалгада бэлэдхэл нэзог удаанаар ябана. Үнгэрэгшэ жэлэй алдуу эндүүнүүд мүнөөшье дабтагдаһаар. 1971 ондо ажахы 5 теплицынгээ дүрбыень рассада һуулгалгада бэлэн болгоһонһоо уламжалан, Торгашинагай звено 100 центнер үгэрсэ дутуу хуряажа абаһан байна. Энэ хүдэлмэриие шамдуулхаар болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Теплицэ заһабарилгада мүнөө 2 звено хүдэлжэ байна. Энэ шухала ажалаа хаһа сагтань дүүргэжэ шадабал, хүн зондо элбэгээр овощ ургуулжа абаха аргатай болохо бшуу.

— Манай звенодо 10 хүн хүдэлдэг. Булта эбтэй эетэйгээр ажалладагбди. Маанадай дунда овощой һайн ургаса хуряажа абадаг дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэ бэрхэ хүнүүд олон. Эртын үгэрсын һайн ургаса хуряажа абахын түлөө бидэ бүхы хүсэ шадалаа, шадабарияа гаргахабди, — гэжэ Ольга Прокопьевна манда хөөрэбэ.

Мүнөө үедэ овощ ургуулагшад шэбхэ зөөлгэдэ ажаллана. Тус коллектив СССР ороной тогтоһоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсонхой. Тэдэнэр Эхэ орондоо 620 центнер үгэрсэ тушааха уялгатай. Энэ ажалша бэрхэ коллективэй хэлэһэн үгэдөө хүрэхэнь этигэмээр.

И. МАРАКТАЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ СОЁЛ КУЛЬТУРЫН ҮДЭРНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

...аймагай соёл куль...эрнүүд республикын ...нислэл хото—Улаан-... ...апрелиин 24-дэ эхилээ. ...ын үдэр, апрелиин ...Хяагтын аймагай түлөө-... Октябрьска районой ...ай уулзаба. Сэмбын ...н «Текстильщик» гэ... ...ой ордон соо выстав...бэ. Энэмнай бүлэг ...аймагай ажахынуудай ...үүдые, соёл культу...лтые харуулһан вы...лоно.

... аймагай үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүтэлбэрилэгшэд, уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад үдэшэниинь Улаан-Үдын телевидени ерэжэ, харагшадай урда үгэ хэлэһэн, концерт харуулһан байна. Тиихэдэ Хяагтын аймагай делегациин зарим түлөөлэгшэд «Дружба» кинотеатр ошожо, «Освобождение» фильмын 4-5-дахи бүлэгүүдые хараба.

Үсэгэлдэр Хяагтын аймагай түлөөлэгшэд Улаан-Үдэ хотын дурасхаалта газарнуудаар ябаһан, промышленна предприятинуудта ошоһон байна. Һүүлээрнь хүдөө ажахын техникумэй, хэлхеэ холбооной электротехникумэй багшанар, студентнэртэй уулзаба. Уран һайханай бүлгэмэйхид концерт харуулаа.

Үдэшэниинь мяханай комбинадай, мүн «Текстильщик» соёлой ордонууд соо Хяагтын аймагай делегаци Октябрьска районой ажалшадтай уулзаа, дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдөө. Һүүлээрнь уран һайханай бүлгэмэйхид концерт харуулжа, нэрьемэ альга ташалгаар угтуулба.

Манай корр.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ШАРА ГОЛОЙ АРАДАЙ ХООРЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Уран һайханай самодеятельностиие хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь, ажалшадые соёлой талаар хангалгада эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө **Хяагтын аймагай Шара голой арадай хоорые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Т. ЕЛАЕВА.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной апрелиин 25.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ УРАН ҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТЬДЭ ХАБААДАГШАДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Уран һайханай самодеятельностьдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха гэбэл:

Ануфриев Василий Александровичые — Шара голой хүдөөгэй соёлой байшангай уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Баторова Сигнур Бадмаевнае — Алтайн хүдөөгэй клубэй уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Батуева Дашинима Очиртаровнае — Алтайн хүдөөгэй клубай уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Кузьменко Алла Викторовнае — Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын «Ровесник» гэжэ клубай уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Раднаев Гэрэл Николаевичые — Хүдэри-Сомоной соёлой байшангай уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Томитов Виктор Бадмаевичые — Хүдэри-Сомоной соёлой байшангай уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Шадрин Петр Гавриловичые — Шара голой хүдөөгэй соёлой байшангай уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагша.

Шахов Николай Герасимовичые — ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй соёлой таһагые даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Т. ЕЛАЕВА.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной апрелиин 25.

ХАРИЛСАН АЖАЛЛАЛГЫН ТҮСЭБ БАТАЛАГДАБА

Совет-корей хани барисаанай бүлгэмэй, корей-совет хани барисаанай бүлгэмэй хоорондо 1972 ондо харилсан ажаллалгын түсэб апрелиин 24-дэ Москвада баталагдаба.

Корейн арадай-демократическа армиин 40 жэлэй ой манай орон дотор тэмдэглэгдэжэ байна. Урда Корейһээ американ сэрэгүүдые гаргахые, эбэй ёһоор ороноо нэгэдүүлхые туйлахын тула Корейн арадай тэмсэлые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлжэ, һанаалаа нэгэдэлгын һара үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа. Агуухэ Октябриин 55 жэлэй ойн, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ корей-совет хани барисаанай недели корей хаинарнай үнгэргэхэ юм.

Промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудай, эрдэм ухаанай ба соёлой эмхи зургаануудай, һургуулинуудай хоорондын харилсаа холбоо үргэдхэхые хоёр тала зүбшэн хэлсэһэн байна.

КНДР-һээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Квон Хи Ген, СССР-эй министр, совет-корей хани барисаанай бүлгэмэй Түбэй правлениин түрүүлэгшэ Н. Н. Тарасов хэлсээндэ гараа табиба.

(ТАСС).

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй штабуудай, далайн-сэрэгэй флодуудай хүсэнүүдэй һуралсал

Нэгэдэмэл командованиин түсэбэй ёһоор, Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй далайн-сэрэгэй флодуудай һуралсал байгша оной апрелиин 18-һаа 23 болотор Хара далай дээрэ үнгэргэгдөө.

Нэгэдэмэл Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй штаб, Болгариин Арадай Республикын, Румыниин Социалис Республикын штабууд, флодуудай хүсэнүүд, СССР-эй Хара далайн флодой хүсэнүүд һуралсалда хабаадалсаа.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Нэгэдэмэл Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй главнокомандалагша Советскэ Союзай маршал И. И. Якубовский һуралсалые хүтэлбэрилһэн байна.

Далайн-сэрэгэй флодуудай хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдэй бэлэдхэлэй, мэргэжэл шадабариин улам ургажа байһые һуралсал харуулба. Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй далайн-сэрэгэй флодуудай хүтэлбэрилхы органуудай ажал ябуулгые саашадань таараldуулан ударидаха хэрэгтэ, аха дүү арминуудай дайшалхы хани харилсаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалаа.

(ТАСС).

ЭЭЗРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ЯБУУЛГЫЕ ЗАЙСУУЛХА

Индохитадта США-гай ээзрхэг түримхэй ябуулгаяа улам һүжэрөөһэнтэйнь дашарамдуулан, ороной предприяти болон барилгануудта, колхоз ба эмхи зургаануудта митингнүүд боложо үргэлжэлһөөр. Американ империалистнуудай зэрлиг бүдүүлиг ябуулгануудые буруушаан шүүмжэлжэ, КПСС-эй ба Совет правительствын эб найрамдалта гадаадын политикые халуунаар дэмжэжэ байһанаа совет хүнүүд мэдүүлнэ.

МОСКВА. Люблинскэ шудхалгын-механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад Индохитадта Холбоото Штадуудай хархис муухай ябуулгаяа улам үргэдхэжэ байһыень эрид шангаар шүүмжэлбэ. Токарь Н. Толубаев, термист Н. Кобелев, инженер К. Кремлёва болон бусад митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ДРВ-гэй газар нютагуудые дээрмэдэхы бүдүүлигээр бомбодолгоёо саг дары болюулха эрилтэ табиһан байна.

Манай арадай хүсэл зоригые американ ээзрхэг түримхэйшүүл мохоон дарахые һэдэбшье, Вьетнамай Демократическа Республикын сэрэгшэдэй, бүхы ажалшадай шэн зоригто тэмсэлһээ тунхарина гэжэ СССР-тэхи ДРВ-гэй посольствын дэргэдэхи сэрэгэй атташе полковник Чан Куан Лап хэлэбэ. Вьетнам арадай үнэн хэрэг илахал. Бидэнэр илажа гарахабди.

ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай газар нютагуудые бомбодолгоёо дары болюулха эрилтэ митингдэ хабаадагшад нэгэн һаналаар баталан абаһан тогтоол соогоо табина.

БРЯНСК. Эндэхи уһалууриин машина бүтээлгын заводой цехүүд соо олоной хабаадалгатай митингнүүд болобо. Американ авиаци ДРВ-гэй газар нютагуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоходоо, США-гай империалистнуудай бодото нюурые харуулаа гэжэ заводой үнинэй хүдэлмэришэн слесарь Г. Матюшин хэлээ.

(ТАСС).

Мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар!

ЭМХИДХЭЛ ҺАЙНТАЙГААР, ШАНГА ЭРИЛТЭТЭЙГЭЭР

> **«...Бүхы түсэбүүдээ амж алтатайгаар бэелүүлхын тулада эрилтэ, харюусалга гээшые улам дээшэлүүлхэ, бүри эршэтэй шангаар, үнэн сэхээр ажаллаха ёһотойбди».**
>
> (СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэһөө).

Оронойнгоо экономикые саашадаа улам хүгжөөхэ зорилгоор партиин XXIV съезд ехэ программа хараалһан байна. СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев мүнөө үедэ тэрэ программын хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһан тухай тодорхойгоор тогтоо. Тиихэтээ хамта бүхы түсэбүүдээ амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада эрилтэ, харюусалга гээшые улам дээшэлүүлхэ, бүри эршэтэй шангаар, үнэн сэхээр, мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар ажаллаха эрилтэ табяа.

КПСС-эй ЦК-гай социалис мүрысөөн тухай тогтоол абаһан тушаа дахин һануулаа, тэрэнэй ямар зэргын удха шанартай байһые онсолон харуулаа. «...Социалис мүрысөө партиин экономическа политикын гол шэглэлтэнүүдтэй тон нягтаар холбохо гээшэ тэрэнэй гол удха зорилго болоно. Энээниие хайшан гэжэ ойлгохо ёһотойб гэхэдэ, мүрысөөн ажалшадые гансал ехэ тоогой түлөө тэмсэхыень элсүүлхэ бэшэ, харин продукциин һайн шанарай түлөө, мүнгэ зөөри, материальна болон ажалай хүсэ шадал алмахын түлөө, үйлэдбэридэ научно-техническэ туйлалтануудые үрэ ехэтэйгээр, үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлые гол зорилго болгохо ёһотой бшуу» гэжэ Л. И. Брежнев хэлээ һэн. Эдэл үгэнүүд социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгэй гол һудаһаниинь болоно үгэнэ.

Манай заводой коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн ехэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ, ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, коллективнай дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абанхай. Тэрэнэй ёһоор болоходо, бүтээһэн продукцияа саашань дамжуулан худалдаха энэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 20-до дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 45 мянган түхэригэй продукци хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ байнабди.

Тэрэшэлэн эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгануудые, ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эрхилхэ, шэнэ техникэ хэрэглэхэ түсэбүүдые бэелүүлһэнэй аша туһаар бүтээгдэһэн продукциин өөрын үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа 0,1 процентээр хямдаруулха, түсэбһөө гадуур 10 мянга гаран түхэригэй сэбэр олзо оруулха уялгатайбди. 60 тонной хэмжээнэй түлишэ, 20 мянган түхэригэй запасной частьнуудые, 25 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаха гэһэн зорилго уялга доторнай оруулагданхай.

Энэ жэлэй туршада үйлэдбэриие саашадань нарижуулха, хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулха, бүтээһэн продукциин шанар улам һайжаруулха талаар горитой юумэн хэгдэхэ байна. Жэшээнь, 30 янзын шэнэ түхеэрэлгэ абажа, заводтоо тодхохо, үйлэдбэриин гурбан участогай коллектив нэгэшье гологоһогүйгөөр бүтээһэн продукцияа тушаадаг болохоор үүсхэл гаргаа һэн.

Заводой цех, участок, бригада бүхэн өөһэд хоорондоо мүрысөө эмхидхэнхэй. Тиихэдэ хүн бүхэн өөрын социалис уялга абанхай. Табан үдэрэй даабариие дүрбэн үдэр соо, табан жэлэй түсэб дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ гэһэн гол зорилго тэрэ уялга соонь бэшэгдэнхэй. Тиимэ болохолоороо хүдэлмэришэн бүхэнмнай үдэр бүриингөө нормые 125 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ байха уялгатай болоно бшуу.

Заводой дирекци, партбюро болон завком хадаа социалис мүрысөөнэй дүн гаргалгада, мүрысөөндэ илагшадые урмашуулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулжа байдаг юм. Хүдэлмэришэдэй мүрысөөнэй дүн һара бүхэндэ, цех, участок болон бригада хоорондохи кварталай дүнгөөр харуулагдана. Квартал соо хүдэлхэдөө һайн амжалта туйлажа, нэгэдэхи һуури эзэлһэн коллективтэ дамжуулгын Улаан туг болон мүнгэн шан барюулагдадаг гурим тогтонижонхой. Гадна цех болон участогуудай хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ урмашуулагдана.

Мэргэжэлээрээ шалгарагшадта, эрхим шанартай продукци бүтээгшэдтэ хүндэтэ нэгэ зэргэ олгогдохо юм. Тэрэшэлэн «Уран гарта», «Мастер-хүмүүжүүлэгшэ», «Заводой ветеран», «Эрхим урлан нарижуулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тогтоогдонхой. Тиимэ суута гарагшадта тусхай диплом барюулдаг зэргэтэйбди.

Жэшээнь, 1971 оной дүрбэдэхи кварталай дүн гаргахада, механико-хабсаралгын цехэй (начальник Б. К. Яковлев, партийна бүлэгэй эмхидхэлшэ П. И. Кушнарик, цехкомой түрүүлэгшэ И. Афанасьев) коллектив бултанһаа һайн үрэ дүн туйлаһан байна. Мастерска участогуудай дунда чокер хабсаргадаг участогай хүдэлмэрилэгшэд илаа бэлэй. Слесарь С. Г. Клыков, электро-гагнуурша А. Н. Ковалева, слесарь Ф. Ф. Манжул болон бусад олон түрүүшүүлэй нэрэ алдарые эндэ дурдажа болоно.

Гэхэтэй хамта мүрысөө эмхидхэлгэдэ, илангаяа урмашуулгын хэрэгтэ дутагдалнууд огто үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэтэй танилсаад байхадаа, материальна болон моральна урмашуулгые үшөөл нарижуулха, зүбөөр хэрэглэхэ талаар олон юумэн хэгдэхэ ёһотой болоно. Моральна урмашуулгын удха шачарые дээшэнь үргэхэ шухала. Үнэхөөрөө, ажалдаа шалгарһан, журам наринаар сахидаг лэ хүнүүд магтуулха, солоёо дуудуулха ушартай. Тэрээнтэй хамта бидэ залхуу, зайран, забхай хүнүүдтэй, ажалдаа һаланаар, хайша хэрэгээр хандадаг нюурнуудтай хайра гамгүйгөөр тэмсэхэ ёһотой болонобди. Тиимэ хүнүүд манай коллектив дотор олон бэшэшье һаа, тэрэ мэтынхид коллективэймнай ажабайдалда түбэг ушаруулаад лэ байхаа һанана ха юм.

Ажал дээрээ хүн бүхэнэй шанга эмхидхэлтэй, шанга журамтай, харюусалга ехэтэй байгаал хада ажалша коллектив һанаһандаа хүрэхэ, амжалтаар баян, эдэбхи үүсхэл хүгжэнги байха ёһотойнь эли ха юм.

Социалис мүрысөө коллективэйнгээ дунда эмхидхэхэдээ, тэрэниие заводойнгоо техническэ дэбжэлтэтэй нягта холбоотойгоор ябуулха гэжэ оролдонобди. Техническэ болон социальна хүгжэлтын табан жэлэй түсэб хүсэндэнь хүргэхэ тэмсэлдэмнай социалис мүрысөөнэй горитойгоор нүлөөлхэ байһаниинь дамжаггүй. Техническэ дэбжэлтэдэ хабаатай ямар нэгэн асуудал хүн бүхэнэй, илангаяа инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан социалис уялга дотор, социалис мүрысөөнэй гурим болон договор соо заатагүй оруулагдана ха юм

И. КОРЧАГИН,
Загарайн аймагай Элхиин авто-заһабариин заводой партбюрогой секретарь.

ХОНИН ҺҮРЭ[…] ХОЁР ДАХИН ОЛОШО[…]

Ленинэй орденто Борьёогой совхозой малшад үнгэрэгшэ жэлээ амжалтатайгаар түгэсхэһэн байна. Ажахын хүдэлмэришэд габшагай бэрхээр ажаллаһанай ашаар гүрэндөө 39.000 центнер ооохо, 1717 центнер нооһо, 6.400 центнер мяха тушаажа, хараалһан түсэб, даабарияа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаһан юм.

Жэлһээ жэлдэ эндэ ниитын үйлэдбэри ашаг үрэтэйгөөр эрхилэгдэнэ. Үнгэрэгшэ 1971 ондо тус ажахы 879 мянган түхэриг сэбэр олзо, тэрэ тоодо түсэбһөө гадуур продукци тушааһанай ашаар 217 мянган түхэриг олоһон байна. Ажахын гол һалбари хонин ажал болоно. Хониной мяха, нооһо ехээр тушааһанай ашаар совхоз 582 мянган түхэриг сэбэр олзо олобо.

Энэ түрүү ажахын хонишод болон таряашад туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй. Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ үшөө ехэ үрэ дүн туйлахаар зэһэнхэй. Орденто совхозой хонишод Коммунис партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые горитойхоноор оруулхаар зэһэнхэй. 1972 ондо ажахын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлхэ, хурьгадай тус бүриин шэгнүүрые эхэһээнь таһалтараа 22 килограмм болгохо, хонин бүриһөө 4 килограмм 100 грамм нооһо хайшалха, гүрэндөө 1.776 центнер һайн шанартай нооһо, 5000 центнер тарган хониной мяха тушааха гэһэн социалис уялга хонишод нэгэн дуутаар баталан абаһан байна.

Ажахын хонишод хурьга абаха, түлжүүлхэ хүдэлмэриингөө апрелиин 1-нэй байдалай дүн согсолбо. Хонишод туйлаһан амжалта тухайгаа КПСС-эй райкомдо, аймгүйсэдкомдо элидхэлээ. Ороондо оруулагдаһан 14.375 хонидһоо 14.840 хурьгад абтаа гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьгад абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Ажахын отарануудта үшөө 800 гаран хонид хурьгалхаар хүлеэгдэнэ.

Хонишодой эгээл халуун саһа — хурьга абалга — марта һарада үнгэрһэн байна. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Борьёогой хонишод түл абалгаяа богонихон болзорто үнгэргэдэг болонхой. Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай ашаар ажахыда эрхим хонишодой тоо олошороо. Дмитрий Яковлевич Свистуновой коллектив 630 эхэ хонинһоо 850 хурьга абаа гэхэ гү али 100 эхэ хонин бүриһөө 135 хурьга түлжүүлжэ, ажахы соогоо эрхимлэбэ. Тус коллектив 100 хонин бүриһөө 120 хурьга түлжүүлхэ уялгаяа 15 хурьгаар үлүүлэн дүүргээ.

Тамара Петровна Чупышевагай отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 128 хурьга абажа, хоёрдохи һуурида гараба. Үнгэрэгшэ жэлдэ ажалдаа амжалта туйлаһанайнь түлөө нүхэр Чупышевада ВДНХ-гай мүнгэн медаль, мүнгэн шантайгаар барюулагдаһан юм. Мүнөө жэлдэ тус коллектив габшагай бэрхээр ажаллажа иимэ амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Гомбо Галсанович Галсановай, Гасаран Лубсанович Рабдаевай отарын хонишод зуун хонин бүриһөө тус тустаа 118,7—118,4 хурьга абанхай, түлжүүлжэ байна.

Ахалагша хонишон Р. Ц. Мункуевагай хүтэлбэрилдэг коллектив 115,6, Ж. А. Жигдоржиев 100—109, В. Г. Базаров — 108, С. Ц. Галсанов — 108, А.Д. Цырендоржиев — 107 хурьга 100 эхэ хонин бүриһөө абанхай, түлжүүлжэ байна. Ажахын эхэ хонидой 8 отарын хонишод эхэ хонин бүриһөө зуунһаа дээшэ хурьга абанхай. Юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэхээр эрмэлзэһэн хонишод ажахыда олон. Мүнөө үедэ 17 хонишодзуутан тоологдоно. Эдэ бүхы амжалта хонишон бүхэнэй ажалдаа эзэн ёһоор хандажа, […] үедэ унтаха нойр[…] бэрхээр ажаллаһана[…] болоно бшуу. Энэ ха[…] сакманщигууд хүдөө […] ститудай студентнэр […] А. Одоев, профсо[…] съездын делегат […] Владислав Чупыш[…] Ходосов, Аня Бадм[…] Дашиева болон бу[…] ажаллаһан байха юм.

Ажахын III отделе[…]шод (зоотехнигынь — […] бодоева, ветврачнь— […]хеев) 4866 эхэ хони[…] хурьга абаад түлжү[…] Отделениин комс[…] шуул өөһэдынгөө д[…] ажалда хүдэлхэ туха[…] хүтэлбэрилэгшэдтэ […] байна. Хурьга абал[…] ондоо тээһээ хүнүүд[…] дэлгэдэг байһан һаа, […]нөө өөһэдөө энэ шу[…] хэдэг болонхой. Энд[…]ниин хонишод 100 […]риһөө 103,8 хурьга […] соогоо 1-хи һуурида […] эхэ хонидһоо 4.425 […] 1-хи отделениин хон[…]хи һуурида гараба. […] эрхилэгшэнь — С. С.

Энэ халуун саһа — […]гые эмхи гуримтай[…]хын тула совхозой пар[…]ци ехэхэн хүдэлмэри […]даа гэжэ хэлэхэ хэ[…] шодой шухалын шуха[…] хурьга абалгада эртэ[…] хэл ябуулжа эхилһэн […] сагаан һүрэг олон х[…] тэжээлээр гүйсэд хан[…] һанай, зунай, намарай […] бүхэнөө шэмэтэй н[…] шээн таралуулһана[…] жэлэй туршада һайн[…] һанай ашаар иимэ һ[…] эндэ туйлагдаа бшуу.

Ажахын хонишод […]жүүлхэ хэрэгтэ ех[…] хандуулдаг. Тэдэнэр […] бүлеэн үрэһөөр хони[…]дэг. Энэ шухала ажа[…] 20—25 үдэрэй т[…] дүүргэдэг. Бүлеэн […]жүүлэгдэһэн хониды[…] полидо адуулдаг гү[…]ра бүридэ зелёнкын […]тар талмайтай поли […]тябрь һараһаа эхил[…]гын дүүрэтэр хонин […] зэргээр 400 грамм […]най зүйл үдэр бүри […]жэ хонидоо харууһал[…] Свистуновой отарада […]шевагай отарада 192 […] эхирлэһэн байна.

Мэргэжэлтэд малай […]жаруулха хэрэгтэ […] табидаг заншалтай. […] харууһалагдажа бай[…] түлгэ хонидые хой[…]галуулхаар хараалһа[…] байһан түлгэнүүд һ[…] байлгагдадаг, үбһэ т[…]сэд хангагдадаг юм. […] һүрэг нарин нооһото[…] нэмээгдэнэ. Энэ шух[…]риие зүбөөр эмхилх[…] хонин ажалһаа абтад[…]циин шанар элитэ д[…]

Эндэ ниитэ-полити[…]мэри һайнаар ябуул[…] Союзай тогтоһоор 50 […] хүндэлэлдэ социалис […]гэнөөр дэлгэрээ. Соц[…]сөөнэй дүн саһа са[…]жа, түрүү зэргэдэ я[…]дай ажал хэрэгынь […] хуудаһанда» гаргаг[…]зарта үлгэгдэдэг бай[…]

Түл абалта эндэ у[…]гүй. Совхоздо үшөө […]нид хурьгалха байна. […]гэн Борьёогой талын […]ри эршэмтэйгээр аж[…]шье хурьга гарзалу[…]жүүлхэ аабза гээд на[…]рэн түрын эгээл үнд[…] хүртэһэн Борьёогой […]нишод түүхэтэ энэ […] орондоо «сагаан алта[…]дартай тарган мяха […]шааха зорилгоёо нэрэ[…] дүүргэжэ, энэ суута[…] габшагай ажалай бэ[…]тахаар зоригжонхой.

А. БУДО[…]
Зэдын аймаг.

«Байкал» учхозой коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүд байгша оной туршада политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр һуралсана. Тус ажахын политическэ һургуулиин пропагандист, зоотехник Барадий Молонович Лубсановай хэшээл үнгэргэжэ байхань энэ зураг дээрэ харуулагдана.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

Политическэ һуралсал

ҺААЛИШАДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Аймагай «Искра» колхозой оньһожоруулагдаһан «Юбилейный» фермэдэ машинаар үнеэ һааха һуралсал һарын туршада үргэлжэлөөд, һаяхан программаяа дүүргэбэ. Аймагай колхоз, совхозуудай 14 һаалишад машинаар үнеэ һааха мастер гэһэн үнэмшэлгэ абаа. «Искра» колхозой һаалишан П. Ф. Антонова, «Путь Ленина» колхозһоо М. П. Гороховский, «Эрдэм» совхозһоо Г. Ф. Тарбагаев болон бусад һаалишад шалгалтаяа эрхим һайнаар тушаагаа.

Буряадай хүдөө ажахын институдай, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ республиканска һургуулиин багшанар, аймсоведэй хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин, «Искра» колхозой зооветмэргэжэлтэд хэшээлнүүдые үнгэргөө. Һаалишад тус ажахын «Юбилейный» фермэдэ ажалай дүршэл гараа.

Б. ЖАМБАЛОВ.
Мухар-Шэбэр.

ЭДЭБХИТЭЙ БАСАГАН

ҮДЫН совхозой комсомолой комитедэй секретарь Сергей Будаев бидэ хоёрой библиотекэ хүрэжэ ерэхэдэ хүнүүд газетэ, журналнуудые уншажа һууба. Библиотекарь Надежда Челондоева уншагшадайнгаа карточкануудые шэнэлжэ байтараа, бидэниие урихханаар миһэрэн угтаа һэн.

Библиотекын үүргэ хүдөө нютагта үдэр бүри ехэ боложо байна. Соёл гэгээрэлэй гуламта байхаһаа гадна нютагайнгаа, ажахынгаа түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлые олоной дунда, ажахыда нэбтэрүүлдэг. Тус библиотекэдэ Надежда Челондоевагай эдэбхеэр ехэхэн юумэн хэгдэнэ. Түрүү дүй дүршэлэй булан, СССР-эй ба Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан стендүүд түхеэрэгдэшэнхэй. Ажахын түрүү хонишод, малшад, һаалишад болон механизаторнуудтай уулзалганууд үнгэргэгдэдэг. Мүн харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд олон. Гүрэн түрынгөө, Буряад оронойнгоо ехэ һайндэртэ зорюулагдаһан номуудай выставкэ эмхидхэгдэнхэй байна.

Сэхыень хэлэхэдэ, тус библиотекэ бэрхэ эзэтэй гэжэ мэдэхээр. Надежда 1965 ондо Хориин дунда һургуулиин найман класс дүүргээд, Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищада һураһан байна. 1969 оной хабар тэрэнээ дүүргэжэ, түрэл нютагаа бусаад, совхозойнгоо библиотекые даажа абаһан. Надя мүнөө Зүүн-Сибириин соёлой институдта заочноор һуралсажа, эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлжэ байнхай.

Библиотекарь долоон хоногой туршада нэгэ удаа гүүртэ, отарануудта ошожо, һаалишад болон малшадай дунда номуудые олоор тараадаг. Мүн тэдэнэй дунда элдэб темэдэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм. Эдэбтихэй бэрхэ комсомолка байһан туладань Надиие нютагайнь залуушуул һаяхан боложо үнгэрһэн аймагай комсомолой ээлжээтэ конференциин делегадаар, совхозойнгоо комсомолой комитедэй гэшүүнээр һунгаа бэлэй.

Тус библиотекэдэ 6 мянган ном тоологдоно. Харин уншагшадынь дүрбэн зуугаад болодог.

Һаяхан тэрэ аха классуудай һурагшадай дунда «Мүнөө үеын эрдэм техникын туйлалтанууд» гэһэн темээр КВН үнгэргэһэн байна.

Мүн эндэ уншагшадай конференци ходо болодог. Жэшээлхэдэ, Д. Хилтухин А. Бальбуров хоёрой бэшэһэн «Амиды ябахые захирнаб», «Исай Калашниковай «Шэнэ сагай шэнжэ» гэһэн номуудаар уншагшадай конференци үнгэргэгдөө һэн.

Мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгын үедэ залуу библиотекарь хүдөөгөөр ябажа, холын отара, гүүртэнүүдтэ ошожо, номуудые олоор тарааһан байна. Харин хабарай тарилгын эршэтэ хүдэлмэриин эхилхэдэ, Надя хээрын стануудта хүрэжэ, механизаторнууд болон таряан ажалшадта шэнэ газетэ, журналнуудые, номуудые абаашажа тараахаар, мүн һонирхолтой лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхөөр түсэблэнхэй.

— Манай библиотекын хүдэлмэридэ аймагай библиотекые даагша нүхэр Лисова ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг, — гээд тэрэ хөөрэнэ. Харин Надежда Челондоева тухай уншагша Мүнхэ Бадмаев:

— Хэндэ ямар ном үгэхэеэ, юугээр һонирхуулхаяа һанажа ядахагүй, бэрхэ библиотекарьтэй болонхойбди, — гэжэ хэлээ һэн.

Б. БАДМАЕВ.
Хориин аймагай
Үдын совхоз.

ЭКОНОМИКО ШУДАЛХА ЛЕКТОРИ

СОЦИАЛИС ҮЙЛЭДБЭРИ ХҮТЭЛБЭРИЛГЭДА[…]

1.

Үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ асуудал ямаршье ниитын байгуулалтын үедэ гол һуури эзэлдэг байна. Зүгөөр социальна байгуулалта бүхэнэй хүтэлбэри өөрын онсо зорилготой. Социальна байгуулалтын (капиталис гү, али социалис) шэнжэ шанарынь өөрынгөө хүтэлбэрилгын ёһо гуримуудые тодорхойлдог, тиигэжэ ниитын ажабайдалай али бүхы һалбаринуудые хангадаг, аппарадайнгаа эмхидхэл болон ажал ябуулгын ёһо гуримые байгуулдаг гээшэ.

Коммунис партиин хүтэлбэри доро хүдэлмэришэн анги засагаа гартаа абаһан дары экономикын гол шухала һалбаринуудые мэдэлдээ абажа, түсэблэлгын үндэһэ һуурида түшэглэн эрхилжэ захалһан, үйлэдбэри хүтэлбэрилгэ научна шэнжэ шанартай боложо, гэдээндэ ажалша олониитэ эдэбхитэйгээр хабаадажа эхилһэн шуу. Саашадаа обществые, илангаяа экономико хүтэлбэрилгые эрдэм наукын үндэһэ һуури дээрэ габиха асуудалда КПСС анхаралаа саг үргэлжэ хандуулжа байгаа. Гэхэ зуура үйлэдбэриие хүтэлбэрилхэ асуудал партиин XXIV съезд дээрэ хэзээ хэзээнэйхиһээ хурсаар, гүнзэгыгөөр хэлсэгдээ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. КПСС-эй съездэ Центральна Комитедэй хэһэн тоосоон соо, Директивэнүүд дотор тус асуудалда тусхай бүлэгүүдэй зорюулагдаһаниинь мэдээжэ. Иигэжэ үйлэдбэри хүтэлбэрилгые эрдэм наукын үндэһөөр эрхилхэ гурим улам нарижуулха асуудал партиин экономическа политикын үндэһэн хэрэгынь болоно гэжэ партиин XXIV съездын материалнууд дотор заагдана.

«Хүтэлбэрилгын асуудалнууд мүнөө яахадаа иимэ шухала болоо гээшэб?

Нэн түрүүндэ, энэ хадаа манай экономикын хэмжээнэй ургалта, шанарай дээшэлгэ шэнэ, үлэмжэ ехэ эрилтэнүүдые хүтэлбэриин хэрэгтэ табина...» гэжэ партиин съездэ ЦК-гай хэһэн тоосоото элидхэл соогоо Л. И. Брежнев хэлээ һэн.

Манай орондо бэелүүлэгдэжэ байгаа экономическа реформо ажахын байгууламжа хүтэлбэрилхэ онол арга, түхэл маягуудые саашадань нарижуулха, арадай ажахые хүтэлбэрилгэдэ эрдэм наука нэбтэрүүлхэ, ажалшадые бүгэдөөрэнь хабаадуулха шухала эрхэ байдал тогтоогоо. Тиигээдшье социалис үйлэдбэрилгын харилсаан болбол үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадай хабаадалсахада таарамжатай зохид арга олгоно бшуу. Ниитээрээ үйлэдбэриин хүсэнүүдэй эзэниинь байһан туладаа тэдэнэр эрхэ болон уялгаяа дүүргэнэ ха юм. Арадай ажахые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые олоор хабаадуулха хэрэгэй шухала удхатай байһан тушаа В. И. Ленин нэгэнтэ бэшэ хэлэдэг һэн. **«...Ниитын үйлэдбэри БУЛТАДАА хүтэлбэрилжэ һураад байхадаа, үнэхөөрөө бэеэ даагаад хүтэлбэрилжэ шадаха болохошье... Тиихэдэл коммунис обществын түрүүшын шатаһаа тэрэнэй дээдэ шатада дамжан орохо үргэн харгы гаража үгэхэ байна бшуу»,** —гэжэ В. И. Ленин бэшээ бэлэй. (Зохёолнуудай түгэс, согсолбориин 33-дахи боти, 102 хуудаһан).

Үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ажалша олониитын шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байһан тухай Ленин багшын уридшалан зааһан һургаал мүнөө бодото дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна. Ниитын олон янзын эмхинүүдэй зэргэдэ жаран хэдэ миллион хүдэлмэри[…], колхознигууд, алба хаагшад үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ сэхэ хабаадалсана бшуу. Иимэ эрхэ байдал имагтал социалис общество хангажа шадана. Зүгөөр энэ ушар зүн дэгээн бүтэжэ байха зүйл бэшэ. Энээниие хүтэлбэрилхэ ажал ябуулгые үдэр бүриин анхаралаар хүреэлжэ байха зэргэтэй.

Үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые хабаадуулха ямар нэгэн арга бэдэрхэ гү, али дэмжэхэ гэлсэһэнэй мүнөө үлүү болонхой. Манай ажабайдалда элдэб янзын, элдэб түхэл маягай арга дүршэлнүүд лаб батаар нэбтэрэнхэй гээшэ. Тиимэһээ ажалшадай оруулһан дурадхал, һайшаалнуудта анхаралаа онсо хандуулхые, тэдэниие түргэн шамдуу үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхые оролдохо ёһотойбди. Иигэбэл бидэ ажахы хүтэлбэрилгэдэ жиирэй ажалшадые бүри олоор хабаадуулха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха оньһо олохо байнабди. Техникэ болон экономикын гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ аша туһатай 6 миллионһоо дээшэ дурадхалнуудые жэл бүхэндэ манай ороной ажалшад оруулжа байдаг. Ушар нимэһээ ажахы хүтэлбэрилхэдөө олониитэдэ түшэглэхэ, ехэ ехэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэниие хабаадуулха гээшэ тон шухала хэрэг гэжэ тоологдоно. Гэхэтэй хамта ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэри, ажалшадые үйлэдбэриин хүтэлбэрилгэдэ хабаадуулха онол аргануудые һайн мэдэхэ, тэдэнэй хүдэлхэдэ таарамжатай зохид эрхэ байдал хангаха хэрэгтэй болоно.

Үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые олоор хабаадуулха хэрэг үргэнөөр дэлгэрүүлхэтэеэ хамта, манай парти хадаа промышленностиин, барилгын, транспортын бүхы шатануудай хүтэлбэрилхы захиргааниие бэхижүүлхэ, хүтэлбэриин эмхидхэл һайжаруулха асуудалнуудта анхаралаа ехэ табидаг байна.

Социализм хадаа үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ олониитэ ажалшадые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха али бүхы эрхэ байдал тогтооно. Эдэ бүхы арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэн хэрэглэхэ, научно-техническэ революциин туйлалтануудые социалис гуримта ажахын үлэмжэ һайн али бүхы талатайнь нягтаар нэгэдүүлэн холбохо гэһэн зорилго партиин XXIV съезд табина бшуу.

2.

Предприятиин, колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриин-ажахын ажал ябуулгада хабаатай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ажалшадые хабаадуулха аргануд олон янзын. Предприятинуудта, томо цехүүдтэ саг үргэлжын үйлэдбэриин зүблөөн байгуулагдадаг байна. Колхозуудта хамтын суглаануудта хабаадаха түлөөлэгшэд һунгагдадаг юм. Саг үргэлжын үйлэдбэриин зүблөөн, колхозниgуудай хамтын суглаан хадаа экономикодо сэхэ хабаатай шухала шухала асуудалнуудые шиидхэдэг, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ эрид дээшэлүүлхэ хүсэтэй алибаа хэмжээнүүдые хараалдаг байна. Иимэ арга дүршэл зүбөөр хэрэглэжэ шадаһан газарта хэзээдэшье һайн үрэ дүн туйлагдадаг шуу. Жэшээнь, Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводто байгуулагдаһан саг үргэлжын үйлэдбэриин зүблөөн томо томо асуудалнуудые шиидхэдэг, үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтын ябасые, цехүүдтэхи журамай ямар зэргээр сахигдажа байдагые зүбшэн хэлсэдэг, коллективээ хэр зэргээр хүтэлбэрилжэ байһан тухай цехүүдэй, таһагуудай начальнигуудай тоосоо шагнадаг гуримтай. Энээнһээ уламжалан, тус предприяти дээрэ хүдэлмэришэдэй эдэбхи нилээд бадаранги, завод хадаа нэгэ жэгдэ хүдэлнэ, бүтээһэн продукциинь шанар улам һайжаржа байдаг.

Гэбэшье иимэ зүблөөн предприяти бүхэндэ байгуулагдаагүй байха юм. Түрүү зэргэдэ ябадаг, сууда гараһан авиазаводой зарим цехүүдтэ үйлэдбэриин зүблөөн болоногүй. Тиихэлээрээ үйлэдбэриин олон асуудалнууд дү[…]дэнэ, арга боломжо[…]рэглэгдэнэгүй гэжэ то[…] ушар гарана.

Саг үргэлжын үйл[…]лөөнүүдэй хүдэлмэр[…]ха тушаа партимнай […] онсо хандуулна.

Промышленностиин […] һалбаринуудай, хүд[…]рилгын, транспорты[…]лэй бүхэсоюзна, ре[…] областной, городской […]но зүблөөнүүд, пре[…] болодог ажалшадай […]лаанууд хадаа үйл[…] бэрилгэдэ олониитые […]баадуулха аргануу[…] болоно. Түлөөлгэ ех[…]лөөн, суглаанууд д[…] үедэ хэһэн хүдэлмэ[…]шэн хэлсэгдэдэг, үйл[…] бэрилгын түрүү дүй […]сологдодог, ерэхэ үе[…] зорилгонууд тодо[…] байха юм. Иимэ […] жиирэй хүдэлмэришэ[…]хозниgууд хабаадаха[…]рилгын харюусалгат[…]гэнэ, коллективэйнгэ[…]гын саашанхи хара[…] хёолсоно бшуу.

Хүдэлмэришэдэй […]даг гурим республи[…] приятинуудта үргэн[…]

РЕСПУБЛИКЫН ЗАСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй промышленностиин, барилгын, транспортын ба хэлхеэ холбооной хүдэлмэриин талаар комиссиин ээлжээтэ заседани һаяхан боложо, республика дотор пассажирнуудые зөөхэ хэрэг һайжаруулха тухай асуудал хаража үзэһэн байна. Буряадай транспортна управлениин начальнигай орлогшо А. Ербатков элидхэл хээ. «Буряадай АССР-эй хүн зониие пассажирска транспортаар хангалгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» Республикын Министрнүүдэй Соведэй 1968 оной июниин 12-ой тогтоолые бэелүүлхэ талаар Буряадай транспортна управлени яһала ехэ хүдэлмэри ябуулаа гэжэ комисси тэмдэглээ.

АВТОТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Гэбэшье автотранспортын хүдэлмэридэ үшөөл горитойхон дутагдалнууд бии байһаар. Техническэ хангалтын тулюур дээрэһээ ба муугаар заһабарилагдаһанһаа боложо, такси болон автобусуудай эбдэрхэ ушар оло үзэгдэһөөр. Мүн харгынуудшье саг болзортоо заһабарилагданагүй, замда ябаһан жолоошодые һайнаар хоол-луулха, амарха аргые һайжаруулха хэмжээнүүд шиидхэгдэнэгүй. Мүн автобусой зогсодог газарта дулаан будканууд баригданагүй, бии байһаниинь заһабарилагдадаггүй.

Ажалшадай депутадуудай аймагай, городской болон районой Соведүүдэй гүйсэдкомууд автопредприятинуудай хүдэлмэридэ хиналта һулаар табина, эрилтэ муутай байна.

Республикын харгы замай хүдэлмэри хангаха хабаатай зургаанууд, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын управлени болон бусад харгынуудые заһабарилха, сэбэрлэхэ хэрэгтэ анхаралаа саг үргэлжэ хандуулдаг болоодүй зандаа. Гадна автотранспортын өөрэйнь хүдэлмэридэ горитой дутагдалнууд бии байна. Жэшээнь, зарим кондукторнууд, жолоошод ажалайнгаа журам нарин нягтаар сахинагүй, графигаа эбдэнэ. Тиигэжэ хүн зоной зүгһөө нэгэнтэ бэшэ шүүмжэлэлдэ ородог байна.

Эдэ дутагдалнууд олон шалтагаантай. Жэшээнь, автопредприятинуудта коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн һулаар эмхидхэгдэнэ, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг болзор соогоо согсологдоногүй. Тиихэдэ ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арганууд нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Мүн мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй промышленностиин, барилгын, транспортын ба хэлхеэ холбооной хүдэлмэриин талаар комисси республикын транспортна управлениин хүтэлбэрилэгшэд Г. Ануев, А. Ербатков гэгшэдтэ ажал хүдэлмэридэнь байһан дутагдалнуудые нигэжэ элирүүлхэ зуураа, хүн зониие транспортаар хангаха талаар тодорхой хэмжээнүүдые абахыень дурадхаа. Илангаяа автопредприятиин хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ зэргын түлөө тэмсэл эмхидхэхэ ба хүн зониие транспортаар хангалгые һайжаруулха хэрэгтэ туһатай бүхы хэмжээнүүд абтаха ёһотой гэжэ онсолон тэмдэглэбэ. Гадна хүсэд заһабарилагдаагүй такси болон автобусуудые харгы замда гаргаха гээшые саашадань хорихо, автотранспортын техническэ хангалга ба санитарна байдал сахиха хүнүүдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, хүн зониие зөөхэ транспортын хойноһоо шанга хиналта табиха шухала.

Мүн ажалшадай депутадуудай аймагай, районно ба городской Соведэй гүйсэдкомууд автотранспортна предприятинуудай болон харгы замай ажалда хабаатай эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээнүүдые абаха ёһотой гэжэ комисси заагаа.

ОЧЕРК

ТАЛЫН АЯЛГА

ХЭДЭН ЖЭЛЭЙ саана энэ нютагаар ябаһан хүм. Тиихэдэм колхозой түрүүлэгшэ Цырен Семенович Семёнов ехэл, хүхюун, өөрынгөө кабинет соо хүнүүдые суглуулжархинхай һууба:

— Саг үеын шэнжэ гэжэ ямаршье һонин гээшэб даа... үсэгэлдэр лэ гэхээр хонишониие оложо ядадаг бэлэйбди. Харин мүнөө Дээдэ-Сутайн, Калиновкын шэмээшэгүүднай хонишон болохомнай гэжэ буляалдажа байна. Тэдэш ядахагүй... Бүхэриг бэрхэ зон...

1. Гэнтэ бууһан шуурган

САШЫН үглөөнэй радио шагнахадань, улаарил тухай ехэл һайнаар хэлэбэ. Хабарай харалган һалхи һүрюулэн хони адуулхада, баһашье гайталшаг даа. Үдэр ута болонхой. Хагдан гаранхай. Һалхитаба гээд лэ, хүсэд садаагүй хонидоо байра, хашаа тээшэнь абаһаар туухагүйш.

Бишыхан термос соогоо халуун сай хээд, шэнисын хухин шара булкын хоёр зүһэм, чесногтойгоор дабһалагдаһан саала абаад, Саша хонидоо адуулхаяа гараба. Доодо-Сутайн тала уужам даа: хахалагдаһан, хахалагдаашьегүй газар нэмжынэ.

Хони адуулаагүйдэ аргагүй. Юуб гэхэдэ, үбһэеэ гамнаха хэрэгтэй. Недондо Сашын отарынхид яһала ехэ үбһэ хуряажа абаа һэн: долоон зуун табин центнер үбһэ, долоон зуун далан центнер зелёнко, хоёр зугаад центнер һолоомо хорёодоо оруулаа. Теэд жажалха аман олон даа. Долоон зуун найман эхэ хонид, гараһан хурьгадшье, олоной хото хомхой гэдэгтэл, нилээд лэ ехэ үбһэ шэмхэлхэ байха.

Үглөөгүүр яһала сэлмэг һэн. Тээ үдэһөө хойно туулган боро үүлэд баруун хадануудай орой дээгүүр бөөгнэрбэ. Тэдэнһээ таһарһан нэгэ баглагар хара үүлэн бүри дүтэлжэ, задара задарһаар тэнгэриие хушажархиба.

Буруу юумэнэй болохоёо байһые тухайлһан Саша хонидоо байра тээшээ тэхэрюулхые оролдоно. Теэд бэлшэжэ сүлөөгүй яаһан хонид байраһаа хобхороод орхихо хэбэргүй, һанаа амархан борбогошолдоно.

Хонишон мориной шадалаар отара тээшээ харайлгашаба. Һэгэ хүнэй наотагаан-набтагаан гүйлгэхые сонхоороо хараһан Евстафий гайхаһандаа, гэрһээ гараад һарабшалба. Ерэн гэхэдээ — отарынь ахалагша хонишон Саша.

— Евстаф, Евстаф юу байгаабши?! - Зелёнко ехээр хилгэ! Хонидтоо ошоё!

Томо гэгшын хоёр боолто морид дээгүүрээ бүгтэрүүлэн хэһэн хоёр хүнэй яаража, хонидтоо хүрэжэ ерэхэдэнь һалхин буужа эхилбэ.

Хүбэн саһан түрүүшээр бударба. Тииһээршье байтараа, хүн амитанай нюдэеэ харахын аргагүй гэхээр бордоһон шэдэлжэ, һалхин гээшэшье хүүешэбэ даа.

— Евстаф! Зелёнкоёо аргамжаар шэрээд турша! Хониднай дахаха,— гэжэ Александр һүхирнэ.

Толгойнуудаа бухаад монсогойршоһон хонидые хүдэлгэхэ гээшэ дэмы шахуу хэрэг. Хэдышье хуугайла, хашхара, сохи! Халуунда ойгошоһондол адляар толгойнуудаа гунхуулжархиһан амитадшни бэе бэедээ хашасалдаад зогсошонхой. Хоолойнгоо һөөлдэшэтэр һүхирһэн Александр моринойнгоо хазаарай ама угзарна.

Евстаф хоёр боолто зелёнкоёо хонидой урдуур түлхинэ. Тииһээр байтар, хэдэн хонид һайхан зелёнкын амта абаба хэбэртэй, толгойнуудаа һэжэржэ байгаад шэмхэлбэ. Боолто зеленконь байжа үгэнэгүй, саашаа шэрэгдээд ошоно. Хонид дахаба. Иигээд лэ хонид байра тээшээ хамбыршаба даа.

Һүниин харанхын бууһан хойно Александр Евстафий хоёр отарадаа хүрэжэ ерээ һэн. Хонидоо хашаа соогоо арай шамайхан хааһан хонишод гэртэ оробо. Сашын хоёр һаншаг руу хүлһэн гоожоно. Евстафий маһаганажа, энеэжэ байгаад, нюураа угаана. Тиихэ зуураа:

— Саша, гоё арга һанаалши. Яһалал бэлэ мүртэйгөөр хонидоо асарбабди. Үгыл һаа — һалаһан хэрэг,— гэжэ байгаад дуугарна.

Гэртээ һалд эсэшэһэн Саша һандали дээрэ хүдэлхэ янзагүйгөөр һууна. Абяашье гараха тэнхээгүй хэбэртэй. Харин Евстафинь нүхэрөө хүхеэхэ гү, али гасаалха һанаатай:

— Хони харууһалха гээшэмнай түрүүлэгшын кабинет соо һууһанда орходоо ямар байнаб? Һаа, һаа, һаа! — гэжэ хорогүйхэноэр энеэсэгээбэ.

2. Александр Сластинай намтарһаа

ЕВСТАФИИН тэрэ кабинет тухай дурдаашань нэгэл удхатай һэн...

...1968 оной намар. «Знамя Ленина» колхозой түб Хушуун-Үзүүрһээ бүрэнхы болоһон хойно Калиновка тосхоноо ошохо гэжэ гараһан Александр Сластинай Галтайда хүрэжэ ерэхэдэ, одо мүшэд огторгойдо ялалзашанхай, Тэнгэриин зүйдэлэй сиидам сагаан тоборюулгануud тээһээ хүйтөөр үлеэжэ байба ошуу. Өөдөө харахадань, шэмэрүүн хүйтэн үбэлэй жабар һанагдаадхиба.

Тугаархан Александр Сластин Цырен Семеновичтой ехэ удаан хөөрэлдөө. Түрүүлэгшын орлогшо аад, гэнтэ хонишон болохом гэхэдэнь, хүлеэгдээгүй мэдүүлгэһээ сошордошоһон нүхэр Семенов уһа балгажархиһандал нэгэ хэды дуугүй һуугаа һэн.

Мүнөө гэртээ ерээд байхадаа, колхозой түрүүлэгшын орлогшо Александр Филиппович Сластин Анна һамгандаа өөрынгөө хүсэл, бодол тухай хэлэхэеэ ярабагүй. Сай уужа, эдеэлжэ, ан-бун гэһэнэйнгээ һүүлээр, Саша аалихан дуугарба:

— Анна-аа! Юун гэжэ һананаш? Түрүүлэгшын орлогшоһоо болихомни.

Һамганиинь ойлгобогүй:

— Юун гэнэш?

— Түрүүлэгшын орлогшоһоо болихомни гэнэб. Хониндо орохомни, хони харууһалхамни...

— Хони? — Гайхашаһан Анна Прокофьевнагай нюдэн үбгэнэйнгөө нюурые сэхэ шартэшоод, сэл хүхэ дээрээ бүри хүхэршоод байба.

— Юу ойлгожо ядаа хүмши? Хонишон болохомни гэнэ бэшэ гүб?

— Шэмээшэг хонишон... Түрүүлэгшын орлогшо хонишон болохонь... Харыт энэнээ — гээд, Анна үнэншэһэн хэбэргүи, наада хараһаншуугаар, алышараа хормойгоо сохин байгаад энеэсэгээбэ.

...Теэд Александр энээн тухай үнинэй бодожо ябаа юм. Түрүүлэгшын орлогшын уялгануудые дүүргэжэ ядаагүй. Яһала һайн хүдэлөө, зоншье хүндэлдэг, үгыень дууладаг. Хара багаһаа хойшо ажалай амта таняа. Зургаадахи класс дүүргээ. Саашаа һураха аргань болоогүй. Ганса эхэтэй һэн. Эсэгэнь 1939 ондо Халхын гол дээрэ болоһон дайнда баатарай үхэлөөр унаа.

Саша трактористын мэргэжэл шудалаа. Хэдэн жэлдэ булад хүлэг жолоодоһонойнгоо һүүлээр Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникумэй дэргэдэ нэгэ жэлэй курсада һуралсажа гараа. Тиигээд ажал ажал. Түрүүлэгшын орлогшо... Һүүлдэнь хонишон. Калиновкын сельсоведэй депутат. 1958 онһоо хойшо КПСС-эй гэшүүн. Анна һамганиинь-һаалишан. Дүрбэн үхибүүтэй. Өөрөө эсэгэеэ ёһоор мэдэдэггүй, оройдоол гурбатай байхадань, тэрэнь дайнда унаа ха юм...

3. Түрүүшын бригада

ГЭР БҮЛӨӨРӨӨ хониндо орохо гэхэдэнь, Анна Прокофьевна яашье зүбшөөжэ үгөөгүй. Һаалишан зандаа байгуужаб, тиигээд огородыеш хэн харууһалхаб гээд урдаа оруулаагүй.

Шэмээшэгүүдэй хониной бригада гэжэ тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй аймагта хурга дарамаар. Харин «Знамя Ленина» колхоздо оройдоошье үгы бэлэй.

Дүрбэн эрэшүүл: Александр Сластин, Евстафий Иванов, Григорий Иванов, Иван Иванов — эдэнэр түрүүшын энэ бригадада оробо. Александр Сластин Евстафий Иванов хоёрынь — коммунистнууд.

Бригадир Александр Сластинай түрүүшынь заабари, даабари иимэ һэн: «Бултадаа гэрһээ холо байнабди. Хонидоо хаагаад, үдэшэ бүри гэртээ гүйлгэлдэхэ болоо һаамнай, юумэн бүтэхэгүй. Ээлжээ ээлжээгээр ошохобди. Зай гү?»

Бригадынь гэшүүд толгойгоо дохибод.

Тэрэ гэһээр дүрбэн жэл үнгэрбэ. Александр Сластинай бригадынхид зуун эхэ хониһоо 90 хурьганһаа доошо абанагүй. Хонин бүхэнһөө 3,5—3,7 килограмм нооһо хайшална.

...Хабарай юрын үдэр. Хурьгадаа эдеэлүүлэмсээрээ, Александр Сластин гэртээ ороно. Ойдо һургааг отолжо байһанаа һаяхан бусаһан Григорий Иванов орон дээрээ һууна. Евстафий шүлэ шанажа сүлөөгүй, пеэшэнэйл хажуугаар халхайса гүйнэ.

— Нёдондоноймнай һургааг үшөө үлөө һэн гү? — гэжэ Александр Григориһоо асууна.

— Үлөө, үлөө. Хоёр мянга тухай бии хаш. Мянга гарые отолбол, хүрэхэ даа.

Сластинай бригада 700 гаран гектар сабшалантай юм. Тэрэнээ хабар бүхэндэ хорёолдог, уһалдаг байна.

— Үбһэмнайшье зэлд гэшэбэ. Май һара гаргаа һаа, һайн юм һэн. Ногоон гурил, таряа һайсахан үгэлсэхэл болоо бэзэбди. Ши, Евстафий, үглөөдэр хониёо адуулхаш. Григорий ойдо гараха. Иван хурьгадаараа... Би Хушуун-Үзүүр ошожо ерэхэмни. Зуурандаа Чимитцырен Гомбоевичто хүрэхэб. Хэр байгаа юм? —гээд Александр Филиппович зузаан данса гаргажа юушьеб бэшэнэ. — 708 эхэ хонин... Мүнөө хурьгад 632. Үшөө хурьгалха хонин бии...

• • •

«Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарь Игнатий Елупович Ивановтой энэ отарада ерээ һэмди. Александр Сластин Евстафий Иванов хоёр эндэ байба. Бэшэниинь Калиновка оронхой.

— Игнат Елупович, үнөөхи машинын ээлжээмнай хэр гээшэб? — гэжэ Евстафий Иванов парткомой секретарьһаа асууна.

— Би өөрөө машина гаргадаг һаа, үни хада таанадтаа худалдаха һэм. Аймагтамнай хэды ерэнэб, тэрэнэйл тоогоор болохо гүбэ... Абахат, абахат! — гэжэ секретарь энеэнэ.

Александр Сластин хөөрэнэ:

— Машина абаха дуратайшуул Калиновкадамнай олон. Баян һуудаг болоо байнабди. Теэд ажаллаһан хүн юундэшье муу һууха һэм.

...Доодо-Сутайн талаар хонид бэлшэнэ. Үргэн энэ дайдада тракторай хүнхинөөн, жэргэмэлэй жэрьеэн, хонидой маараан, һэбшээхэнэй һэрьеэн, хонишодой дуун — эдэ бүгэдэ хамтаржа, талын жабхаланта аялга боложо зэдэлхэнь дүтэлөө.

Энэ аялгада Александр Сластинай оруулһан өөрынь нэгэ ирагуу дуун — тарган тобир хонидой маараан шэхэндэ урихаар, дүтэхэнөөр дууладаха.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

Мухар-Шэбэр.
«Знамя Ленина» колхоз.

ЛЕНИНЭЙ НЭРЭ АРАД ЗОНОЙ ЗҮРХЭ СЭДЬХЭЛДЭ

В. И. Ленинэй түбэй музей... Эндэ ямаршье сагта хүн зон олон байдаг. Эндэ ороод гараһан Рязаниин, Тамбовой, таряашан гү, али Набережна Челнын барилгашан, Ивановын бүд нэхэгшэ, Вьетнамай студент, Кубын хүдэлмэришэн бүхэн бидэнэй аша туһада бодомжолһон, бидэнэй зол жаргалай тулада ами наһаяа зорюулһан агууехэ баатаршалга гаргаа гэжэ бүхы зүрхэ сэдьхэлээрээ мэдэрнэ.

Хэдэн зуун жэлэй үнгэрхэдэшье, шэнэ үеын хүнүүд мүнөөдэрэйхидэл адляар Лениндэ ерэдэг байха. «Ажалша зоной зол жаргалай, эрхэ сүлөөгэй тулада, манай ороной һалбаран мандахын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэхи дарлагдажа, мүлжэгдэжэ байгаа улад зониие сүлөөлхын түлөө иимэ ехэ юумэ хэһэн хүн байхагүй» гэжэ Ульяновскда дурасхаалай ба хүшөө байшангуудые нээлгын үедэ Владимир Ильич тухай Л. И. Брежневэй хэлэһэниинь ехэ ушар удхатай юм.

...Нэгэдэхи зал. Тэрэ үеын ород хотын хуушан зураг. Энэмнай Волго мүрэнэй оршондохи Симбирск хото. Эгээл эндэ 102 жэлэй урда тээ Ульяновтанай бүлэдэ Володя гэжэ хүбүүн түрэһэн. Тэрэнэй бага балшар наһан, зан абариин бүрилдэл тухай тэдэ документнүүд элирхэйлнэ. Эдэ стенднүүдэй дэргэдэ үхибүүд удаан тогтожо харадаг. Гимназист Ульяновай «Магтаалай хуудаһа», һуралсалайнь табелиие бүлэг үхибүүд һонирхон харана.

— Бултадаа табанууд... Энэ алтан медалиинь харыт, — гэжэ үхибүүд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

«Владимир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин гэшүүндэ ороходоо, бүхы нүхэдэйнгөө урда иигэжэ тангаригланаб...» гэһэн үхибүүдэй хонгёо үгэнүүд музейн нүгөөдэ зал сооһоо тэрэ үеэр соностоно. Һаяхан пионернүүд болоһон үхибүүдтэ вожатануудай зүүлгэһэн улаан галстугууд түүдэг шэнгеэр дүлэтэн соробхилно.

Ленинэй музейн залнуудта үхибүүдые пионернүүдтэ абадаг заншалтай болоһоор үнинэй. Энэ баяр баясхаланта ушар тэдэнэй һанаа сэдьхэлдэ удаанаар хадуугдана ха юм. Харин эдэ үдэрнүүдтэ сборнуудшье ондоогоор үнгэрһэн байдаг. Вождиин нэрэ зүүжэ ябадаг эмхиингээ бии болоһоной 50 жэлэй ойе пионернүүд һаяар тэмдэглэхэнь. Хабарай гоё һайхан сэсэгүүдые бариһан үхибүүд музей руу ерэнэд.

Энээ руу ерэһэн хүнүүд стендһээ стенддэ, залһаа залда орожо, Коммунис парти байгуулһан, социалис революциин, Эхэ ороной, бүхы дэлхэйн ажалшан арадай хуби заяантай нягта холбоотой Ильичэй бүхы ажабайдалтай танилсана.

Совет хүнүүд мүнөө СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта манай ороной бэлдэжэ байхада, Советскэ Союз байгуулха хэрэгтэ В. И. Ленинэй оруулһан асари ехэ аша габьяае үндэрөөр сэгнэнэ.

Энэ түүхэтэ ушарта зорюулжа залнуудай нэгэн соо табигдаһан материалнуудаар хүдэлмэришэд болон колхознигууд, эрдэм ба соёлой ажал ябуулагшад, студентнэр, сэрэгэй алба хаагшад ехэтэ һонирхоно. Нэгэ наһажаал эрэ хүнтэй эндэ уулзабабди. СССР-эй байгуулагдаһан тухай 1922 оной декабриин 30-да Москвада болоһон съезд дээрэ соносхогдоо һэн гэжэ тэрэ хүн зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн байжа, бүлэг залуу сэрэгшэдтэ хөөрэнэ. Энэмнай тэрэ түүхэтэ съездын делегадуудай нэгэн — Александр Иванович Мильчаков байгаа.

— Би, тэрэ үеэр комсомолой хүдэлмэришэн ябахадаа, оройдоо 19 наһатай байгаа һэм, — гэжэ тэрэ хэлэнэ. Дагестанһаа намайе Бүхэроссин X, Бүхэсоюзна I съезддэ һунгаһыень бидэ залуушуулда ехэ найдабари үзүүлһэн ушар гэжэ тоолоо һэм. Тиихэдэ съезд дээрэ Лениниие хүн бүхэн хараха дуратай байгаа һааб даа. Теэд Ленин хүндөөр үбшэлһэн байжа, бидэ урмаа хухараа бэлэйбди. Лениндэ эльгээхэ амаршалгын бэшэгые ехэ баяртайгаар баталан абаһанаа һанадагби. Гэхэ зуура, тус амаршалгын текст эндэ байбал. Тиигээд Александр Иванович музейдэ байһан тэрэ документые бултанда шангаар уншажа үгэбэ.

«Совет Социалис Республиканuудай Союзай хүдэлмэришэн, таряашанай ба сэрэгэй депутадуудай Соведэй I съезд хүдэлмэреэ эхилхэдээ, дэлхэйн пролетариадай вождьдо, СССР-эй Советүүдэй I съездын хүндэтэ түрүүлэгшэдэ дүлэтэ халуун амаршалга хүргэнэ».

— Эдэ үгэнүүд мүнөө намда али тухай һүр жабхалантайгаар соностоноб. Съезд дээрэ Ленинэй байгаагүйшье һаань, съездын баталан абаһан документнүүд, — гээд И. Мильчаков СССР-ые байгуулха тухай декларации, договор тээшэ гараараа заажа,—съездын бүхы хүдэлмэринь Ленинэйл заабаринуудай бодото бэелэл болоо һэн. Тэдэ документнүүд арадуудай адли эрхэ, аха дүү ёһоной харилсаа холбоон тухай суртал бодолоор нэбтэрэнхэй. Сүлөөтэ арадуудай хүсэн түгэс холбоон болодог — Эхэ ороноо хамгаалха гээшэ залуушуул таанарай уялга болоно, — гэбэ.

Арадуудай аха дүүгэй хани барисаанай суртал бодолой илан мандажа байһан тухай хөөрэһэн документнүүдые, дурасхаалта зүйлнүүдые манай музей СССР-эй 50 жэлэй ойн жэлдэ олон республиканууд һаа абана. Научна хүдэлмэрилэгшэд гайхамшаг ойдо зорюулагдаһан шэнэ, һонин экспозици бэлдэнэ.

В. КНЯЗЕВ,
ТАСС-ай корр.

Москва.

ЭКОНОМИКО ШУДАЛХА ЛЕКТОРИ

АЖАЛШАДЫЕ ХАБААДУУЛГА

...Энэмнай үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ сэхэ хабаатай хэмжээ. Тэндэ ажалай эмхидхэлэй, үйлэдбэриие болбосон... зорилготой, журам ...тэй, ажалшадай ажал-ажаһуухада таарамжатай ...байдал тогтоохо хэрэг-... холбоотой асуудалнууд ...айгаар шиидхэгдэнэ ха... абаһан уялгаяа ... үйлэдбэриин техникэ ...экономико нарижуулан һай-... оньһожоруулгын авто-... болон түрүү технологи ...гын асуудалнуудые ... хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй ...д ехэл аша туһа хүргэ-... үүргэ бэелүүлнэ.

...лгын ба экономическа ...гын шэнэ гуримда оро-... тээ Улаан-Үдын пред-...удай хүдэлмэришэд суг-... болоходо экономическа бай-... ...ыгөөр шэнжэлжэ үзэ-... үйлэдбэриингээ арга болом-... хүсэдөөр хэрэглэхэ хэм-... хамтаараа зүбшэн ...һэн байха юм. Энэ ушар ... КПСС-эй ЦК-гай, СССР-... Министрнүүдэй Соведэй, ...эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-... бэшэг зүбшэн ... үедэ эли тодоор харагдаа бэлэй. Предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай коллективүүдтэ болоһон хүдэлмэрилэгшэдэй суглаануудай хараалһан хэмжээ ябуулгануудай аша туһаар хэдэн миллион түхэригэй тэнтэй алмалта, арьбалалта хэхэ, нэмэлтэ олзо оруулха арга олдоо һэн шуу.

Хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ зүбшэгдэһэн асуудалай ёһоор зарим ушарта экономико хүтэлбэрилгөөр директорэй гаргаха захиралтын гү, али партийна организациин абаха шиидхэбэриин эшэ үндэһэн тодорхойлогдодог байха юм. Жэшээнь, Тимлюйн цементын ба асбестоцементнэ хэрэгсэлэй заводуудай хүдэлмэришэдэй хамтын суглаанууд дээрэ 1972 оной үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхэ бэлэдхэл тухай, мүн экономическа хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудалнууд зүбшэгдэһэн байгаа. Тэндэ үгэ хэлэһэн хүнүүдэй дурадхал болон шүүмжэлхы ажаглалтануудта үндэһэлһэн шиидхэбэри цехүүдтэ болоһон партийна суглаанууд дээрэ абтаһан байха юм. Хараалһан хэмжээнүүдэй ёһоор элирхэйлэгдэһэн дутагдалнууд түр зуура усадхагдаһан. Иимэ гурим хадаа предприятиингаа хэрэгэй түлөө жииргэй ажалшадай эзэн шэнгеэр, эдэбхитэйгээр оролсохо, харюусалгыень дээшэлүүлхэ эрхэ байдал тогтооно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын промышленна предприятинуудта, илангаяа авиазаводто, ЛВРЗ-дэ, прибор бүтээлгын, «Электромашина», цементын, асбестоцементнэ хэрэгсэлэй заводуудта, нарин сэмбын ба нооһо угаадаг фабрикануудта үйлэдбэри эмхидхэлгын конкурс-харалга үнгэргэдэг дүршэл үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Иимэ харалгын соносхогдоһон үедэ ажалшад ниитээрээ хабаадажа, ажалдаа коммунис ёһоор хандалгын үльгэр жэшээ харуулна бшуу.

Коммунис байгуулалтын мүнөө үеын шатада хүгжэжэ байгаа социалис мүрысөөн үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые хабаадуулха янза бүриин онол арга дэлгэрнэ. Социалис мүрысөөнэй үедэ ажалшад ба коллективүүд хоорондын, коллектив доторой социальна нэгэдэл бэхижэжэ, коллективүүдэй хүгжэлтын социальна хэмжээн тэгшэрэн жэгдэржэ, харилсан туһалалгын шэнэ аргануудурган гарана. Мүрысөөнэй гурим зохёохо, дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлхо, тиигэжэ бии байгаа дутуу дунданууддаа элирхэйлхэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ хараалха үедэ мүрысөөндэ оролсогшо бүхэн өөрынгөө предприятиие хүтэлбэрилгэдэ сэхэ хабаадалсанаб гэжэ мэдүүлхэ дүүрэн эрхэтэй.

Социалис предприятиин мүнөө үеын ажалай эмхидхэлэй онсо илгаань юуб гэхэдэ, коллектив бүхэндэ байгуулагдаһан конструкторнуудай ба технологическа шэнжэлэлгын совет, нормо зохёолгын ниитын бюро, техническэ мэдээсэлэй ниитын бюро, нэгэдэмэл творческо бригада гэхэшэлэн ниитын нэгэдэлнүүдэй хүдэлмэридэ инженер, техник, хүдэлмэришэн, колхозник болон алба хаагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үйлэдбэри хүтэлбэрилгын гол шухала асуудалнуудые шиидхэлсэнэ.

Экономическа шэнжэлэлгын ниитын бюрое анха түрүүн Свердловскын машина бүтээгшэд эмхидхэһэн, тиигээдшье бүхы орон дотор иимэ шэнэ юумэн дары түргэн дэлгэрһэн байна гээшэ. Иимэ бюро мүнөө манай республикын предприяти, колхоз, совхоз бүхэндэ хүдэлжэ байдаг. Энэ ниитын хүдэлмэридэ 1858 хүн хабаадалсажа, хүтэлбэрилгын гурим нарижуулан һайжаруулха, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ үгэсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа нилээд ехээр оруулна.

Предприятинуудта байгуулагдаһан кадрнуудай ниитын бюро мүн лэ анхарал татамаар үүргэ бэелүүлжэ байдаг юм. Тэрэнэй бүридэлдэ цех бүхэнһөө хүдэлмэрилэгшэд түлөөлэгдэдэг. Хүниие хүдэлмэридэ абаха, хүдэлмэриһөөнь сүлөөлхэ, хүдэлмэришэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ гэхэ мэтын кадрнуудта хабаатай олон янзын даабари тэрэ бюро дүүргэдэг үүргэтэй. Тиихэтэеэ хамта хүдэлмэришэдэй ажалда оролго, гаралгын ушар шалтагааниие шэнжэлдэг, коллективэй дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм. Имагтал кадрнуудай ниитын бюрогой ажал ябуулгын ашаар, жэшээнь, «Теплоприбор» заводто предприятиһаа хүнүүдэй гаража ошохо ябадал сүм шахуу усадхагдаһан байна бшуу.

Научно-техническэ бүлгэм, урлан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой бүхэсоюзна бүлгэмэй эхин эмхинүүд үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ сэхэ хабаадалсана, тэдэнэр урлан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой хүдэлмэри ударидана, шэнэ техникэ болон технологи үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ оролдолго гаргана, научно-шэнжэлэлгын түсэб зохёолгодо, эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ганса 1971 оной туршада республикымнай ухаалан зохёогшод 88 шэнэ зүйлнүүдые зохёоһон, урлан нарижуулагшад 9 мянган дурадхал оруулһан. Тэдэнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байха юм. Эдэ бүгэдэнэй экономическа үрэ дүнгынь 6,5 миллион түхэригэй сэнтэй.

Мүнөө үедэ орон доторнай үйлэдбэриин элдэб янзын творческо нэгэдэлнүүдтэ 1,7 миллион хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна. Тэдэнэй ганса тоонь олошорно бэшэ, харин эдэ бүлгэмүүдэй гэшүүдэй мэргэжэл шадабаринь, мэдэрэлынь улам дээшэлнэ, эдэбхи үүсхэлынь хүгжэнэ, экономико хүтэлбэрилгэдэ оруулдаг хубитань бүри арьбажана.

Үйлэдбэрилгэдэ олониитые үргэнөөр хабаадуулха аргануудай нэгэн хадаа арадай хиналтын бүлэг, постнууд болоно. Манай республика дотор байгуулагдаһан бүлэг, постнуудай тоо 4.164 болонхой, тэдэнэй бүридэлдэ 29 мянган хүн һунгагданхай. Эдэнэй дундэ хүдэлмэришэд, колхозникууд, алба хаагшад, арадай ажахын һалбари бүхэнэй мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, студентнэр болон бусад янза бүриин түлөөлэгшэд оролсоно. Арадай хиналтын органууд өөһэдынгөө ниитын туһалагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар социалис үйлэдбэриин алишье участогай байдалые нарин нягтаар шэнжэлжэ шадаха, парти ба правительствын абаһан тогтоолнуудай хэр зэргэдэ дүүргэлтэ боложо байһанда зүб сэгнэлтэ үгэхэ дүүрэн аргатай ба эрхэтэйшье.

***

Үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулха онол арганууд улам олон боложо, удхань бүри гүнзэгыржэ байна. Тэдэнэр ганса үйлэдбэриин хэрэгээр ажал ябуулгаяа хизаарлана бэшэ, мүн хүн зоной ажаһуудал, һуралсал, амаралта тухай анхаралаа онсо хандуулна. Эдэ зүйлнүүдһээ үйлэдбэриин амжалтын горитой дүлдыдадаг байһаниинь мэдээжэ ааб даа. «...Экономико хүтэлбэрилгэдэ ажалшадай хабаадалсадаг ушар юрэдөөл ганса нэгэн үйлэдбэриин коллективэй ажахын зорилгонуудые шиидхэлгээр хизаарладаггүй юм. Экономико хүтэлбэрилгэдэ манай партийн,совет гүрэнэй дүүргэдэг үүргые хараада абажа байгаад, энэ хэрэгтэ үргэн дэлисэтэйгээр хандаха шухала. Тэдэнэй бэелүүлдэг политика — тэрэ тоодо экономическа политика — ажалшадай үндэһэн шухала эрилтэнүүдтэ зорюулагданхай бшуу» гэжэ Л. И. Брежнев КПСС-эй XXIV съезддэ ЦК-гай тоосоон тушаа элидхэл соогоо тэмдэглээ һэн.

В. ОРЛОВ,
Эрхүүгэй гүрэнэй университетэй аспирант.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ БАЙШАНДА

РЕПОРТАЖ

Улаан-Үдын пионернуудэй городской байшангай ажал тухай роман бэшэхээр гээ hаамни, дэгэд гүүлэжэ хөөрэдэг хүн гэхэ аабза. Үнэхөөрөөшье П. П. Постышевой нэрэ зүүдэг тус байшанда тооложо барашагүй ехэ юумэн хэгдэжэ байдаг. Ажалайнь домогые харуулhан 4600 фото-зураг байшангай хадагаламжада бии юм. Улаан галстугтай эдиршүүлые элдэб юумэндэ hургажа байдаг 31 кружок хүдэлнэ.

Би бүхы ажал тухайдань дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэгүйб. Харин байшангай ажалай нэгэл үдэрые харуулха hанаатайб.

...Газааhаа эндэ ороходо, нэгэ таhалгын үүдэнэй забhараар хүгжэмэй зэдэлхэ соностоно. Духовой оркестрэй хэшээл боложо байна гэлсэнэ.

Пионернүүдэй байшангай фойе соо тоо томшогүй олон фото-зурагууд үлгөөтэй. Булта томонуудаар гаргаhан.

Зурагууд, зурагууд... Үбсүүнэйнгээ ноохо сэбэрлэжэ hууhан шубуухай. Тэрээнтэй зэргэлhэн зураг дээрэ ашадаа оймhо нэхэжэ hууhан хүгшөөдэй.

Зурагууд, зурагууд... Энэ юун бэ? «Модон кружеванууд» гэhэн нинтэ гаршаг доро үгтэhэн зурагууд. Уран дарханай шэдитэ гараар бүтэhэн сонхын налиншнигуудай, гэрэй hарабшын, верандын гоёолтонууд. Ёhотойл кружеванууд. Эдээниие нииcлэл хотын гоо хуушанай гэрнүүдтэ яhала харадагшье hаа, гоё hайханиинь абаhаар мэдэрдэггүй ябагдаа гү? Юрэдөө зураг дээрэ буулгагдашоод байхадаа, ямар hайхан бэ!! Фото-зурагуудай авторнууд—Валя Хромых, Коля Пономаренко, Володя Кассиров. Эдэнэр—фотокружогой гэшүүд.

— Выставкэ тухай hанамжаяа дэбтэр соомнай бэшыт, — гэжэ гартаа улаан бүд уяhан хүбүүн хандаба.

— Нэрэшни хэн бэ?

— Коля. Бидэ мүнөөдэр дежурнабди,—гээд нүхэдөө зааба. Гартаа улаан бүд уяhан хүбүүд саагуур зогсоно. Выставкэ тухай hанамжаяа хожом бэшэхээр найдуулаад, хоёрдохи дабхарта гараба.

Хоёрдохи дабхарай хэдэн таhалгада — баhал выставкэ. Нэгэ таhалга соо эдир оёдолшодой гараар оёгдоhон хубсаhан, элдэб үнгын утаhаар нэхэhэн малгай, баарья, шарф, джемпер, свитернүүд. Фабрикада бүтэhэн эдлэлнүүдhээ дутуугүй гоёнууд.

Ондоо таhалга соо—техническэ бүтээлнүүд. Өөhэдөө ниидэдэг бишыхан самолёдууд, мүн хүдэлдэг бусадшье техникэ...

Выставкэ апрелиин 17-hоо 23 болотор соносхогдоhон.

Алдар солын таhалга соо пионерэй формотой хүбүүд, басагад, ехэшүүл ута столой саанай hууба. Пионернүүд шара одотой улаан будёновконуудые үмдэhэн. Одон дээрээ «КС» гэhэн үзэгүүдые логшоhон.

Хурсахан наран огторгойн тооноhоо
Ходол замыемнай гэрэлтүүлэ.
Пионерэй хуудаhа онгилон иража,
Пионерэй түүхэ бэшэнэбди,—

гэhэн үгэнүүд томо улаан үзэгөөр бэшээтэй, ханада яларна.

— Пионернүүдэй түүхэ шагналган боложо байна,—гэжэ байшангай директор Анна Семеновна Плужникова шэбэнэбэ. Гурбан долоон хоногто пионернүүдэй алдарта хэрэгүүдэй тоосоон үргэлжэлжэ байна. Советскэ, Октябрьска районуудай hургуулинуудай дружинанууд дууhан тоосожо, шалгалтаяа барижа дүүрэнхэй юм ха. Железнодорожно районой hургуулинууд гурбадахи үдэрөө тоосожо байгаа. Тэрэ үдэр нэгэдэхи интернат, 65-дахи, 40-дэхи hургуулиин дружинануудай түлөөлэгшэд тоосоогоороо шалгалта бариха байба.

— Бидэ үнгэрhэн жэлдэ Загарайн аймагай түүхые шэнжэлнэбди. Яhала олон шэнэ юумэ мэдэхэ болоhомди,—гээд нэгэдэхи интернат hургуулиин 8-дахи классай hурагша Нима-Ханда Гомбоева дружинынгаа хэhэн хэрэгүүд тухай хойно хойноhоонь хөөрэхэ юм.

Дружинын түүхэ, отрядуудай түүхэ, Эсэгэ ороноо хамгаалагшад тухай, «Дружинамнай хэнэй нэрэмжэтэб?», городой пионерскэ эмхиин түүхэhээ гэhэн асуудалнуудаар тоосоон-шалгалта болоно. Дружина бүхэн эдэ асуудалнуудаар юу хэhэнээ саарhан дээрэ барлаад, мүнөө тусхай комиссиин урда ойлтосотойгоор, тоб байса хөөрэжэ үгэхэ ёhотой.

— Пионернүүд гээшэмнай ехэ hанаамгай зон ха юм даа. Дружина бүхэн ажалаа өөрынхеэрээ харуулна бшуу,— гэжэ А. С. Плужникова забhарлал болоходо хэлэбэ. Тэрэ үнэн зүрхэнhөө баярлана. Үнэхөөрөөшье нэгэдэхи интернат hургуулиин дружина хэhэн юумэеэ, бэдэржэ олоhон фото-зурагуудаа планшедүүд дээрэ бэшэжэ, нялажа асараа, альбомуудые хээ. Харин 65-дахи hургуулиинхид тусхай хуудаhанууд дээрэ бэшэжэ, хатуу саарhанда нялагаад, «Пионерэй эмхиин түүхэ» гэhэн гаршагтай хабтаhанай «хармаан» соо багтаажархёо.

— Манай дружина Советскэ Союзай Герой Григорий Асеевэй нэрэ зүүдэг,—гэжэ 65-дахи hургуулиин түлөөлэгшэ хон-хон гэhэн хонгёо хоолойгоор хөөрэнэ. Гриша Асеев манай 65-дахи hургуули дүүргэhэн...

65-дахи hургуулиин эдир пионернүүд Геройн намтартай hайса танилсаhан, тэрээн тухай яhала ехэ материал, фотонуудые суглуулhан байна.

«Манда ерэhэн бэшэгүүд» гэhэн гаршагтай альбом харуулбад. Альбомой хуудаhануудта бэшэгүүдые нялагаад, дээрэhээнь целлофан саарhаар хушаhан. Г. С. Асеев тухай hурагшадайнгаа абаhан харюу бэшэгүүд. Бэшэгүүд, бэшэгүүд. Тэдэнэй дунда Советскэ Союзай Герой, лётчик-космонавт Юрий Алексеевич Гагаринай бэшэг. Хайшан гээд космонавт болохоб гэhэн хүбүүдэй асуудалда аха хүнэй зүбшэлнүүдые хэлэhэн бэшэг космонавт эльгээhэн байгаа. 65-дахи hургуулиин пионернүүдэй эмхи космонавтын бэшэгые эгээл үнэтэ дурасхаалнуудайнгаа нэгэн болгонхой.

Олон пионернүүд ямар нэгэн hайн хэрэг тухайдаа хөөрэхэдөө, шэхэндэ хажар нэгэ үгэ ходо хэрэглэнэ. Жэшээнь, 65-дахи hургуулиин 7-дохи «В» классай пионер басаган Ивалга ошоhоноо, тэндэ хараhан үзэhэнөө хөөрөө. Тэрэ аяншалтыень харуулhан фото-зурагуудые альбомдо нялажа, тодорхойлhон үгэнүүдые бэшэнхэй. Теэд...

— Бидэндэ Ивалга ошохо даабари үгтөө hэн,—гэжэ басаган хөөрөөгөө эхилээ.

«Даабари үгтөө hэн...» Хэрбээ даабариин үгтөөгүй hаа, Ивалга ошохогүй байгаа гү? Хэрбээ басаганай гансаараа тэрэ үгэ дурдаа hаа, анхарал татагдахашьегүй байгаа. Олон эдиршүүл **«даабари абаhан»** тухайдаа элидхээ. Пионернүүд «дээрэhээ даабари» хүлеэнгүй, өөhэдынгөө эдэбхеэр юумэ хээ hаа, бүришье бүтээмжэтэй байха бэшэ hэн гү?

Гэбэшье пионернүүдэй гараар яhала ехэ юумэн хэгдэhэн байна. Хэдэн олон геройнуудай, түрүүшын пионернүүдэй нэрэнүүд элирээ. Хэдэн жэлэй үнгэрхэдэ, пионернүүдэй суглуулhан юумэн шухаг материал болоод байха. Эндэ уригдажа ерэhэн айлшад—Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаhан Борис Владимирович Бимбаев, Борис Давыдович Шехтер, гүрэнэй архивай хүдэлмэрилэгшэ Дора Шатовна Балдакова болон бусад нүхэд пионернүүдэй ажалые hайнаар сэгнэбэ.

— Таанарай хэhэн юумэн зондо үлэхэ. Хэдэн арбаад жэлэй үнгэрхэдэ, тэрэ үеын пионернүүд таанарай нэрые hайн үтөөр дурдахал даа,—гэжэ А. С. Плужникова дүн гаргалган дээрэ хэлээ. Эдир түүхэшэдэй (тэдэниие ородоор «красные следопыты» гэжэ нэрлэнэ) городской штабай гэшүүн Надя Хандажапова сэгнэлтэ уншаа. 1-дэхи интернат hургуули бараг сэгнэлтэ абаа. 65-дахи hургуулиин дружина бүхы юумэнэйнгээ түлөө «табануудые» абажа, грамотаар шагнагдаха болоо.

Пионернүүдэй байшангай актова зал соо эдир хатаршадай репетици боложо байба. Кружогой хүтэлбэрилэгшэ Г. С. Серебряковагай шабинар бүхы шадабаряа харуулан хатарна. hаяар харагшадта уран бэлигээ харуулха юм.

Пионернүүдэй байшангай нэгэ үдэр. Сүлөөтэй үдэр гэжэ тэндэ байдаггүй юм гэнэ.

Ц. ДОНДОГОЙ.

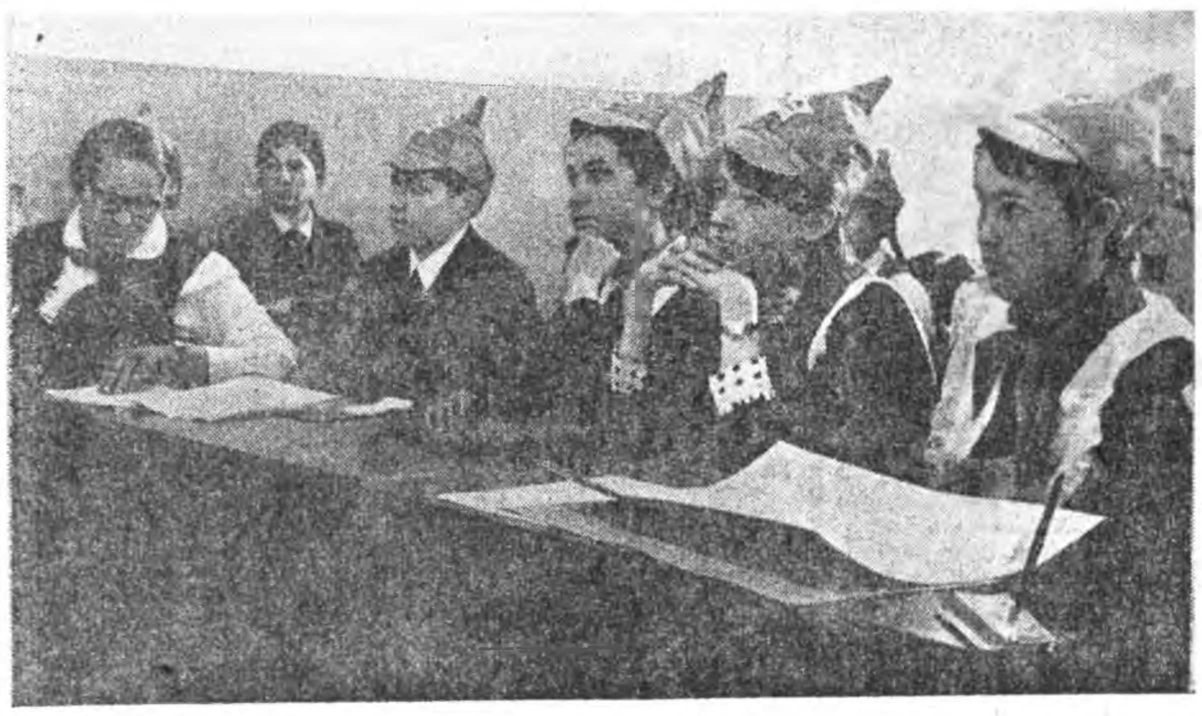

1963 онhоо хойшо пионернүүдэй ажал хэрэгүүд тухай материалнуудые суглуулдаг тухайгаа 27-дохи hургуулиин пионернүүд мэдээсэнэ. П. П. Постышевой нэрэмжэтэ пионернүүдэй байшангай дэргэдэхи штаб энэ мэдээнүүдыень тушаан абана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БАЯРАЙ МИТИНГ

Республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо үнгэрэгшэ жэл В. И. Лениндэ хүшөө бодхоогдоhон юм. Агуу багшын түрэhэн үдэртэй дашарамдуулан, тэрэ хүшөөгэй дэргэдэ ажалшадай митинг hая болобо. ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь В. Леонов баяр ёhололой митинг нээжэ үгэ хэлээ.

Городой дунда ба дээдэ hургуулинуудай hурагшад, пионернүүд, октябрятанууд, комсомолшууд болон дайнай ветеранууд тус митингдэ олоороо хабаадалсаа.

Ленин багшынгаа түрэhэн үдэр пионерэй галстук зүүhэн, комсомолой билет абаhан залуу үетэндэ тэрэ үдэр урматай хүхюун байгаа.

Пионер болоhон үхибүүд Ленин багшынгаа, Коммунис[...] тиингаа хэрэгтэ хододоо[...] сэхэ байха тухайтаа тан[...] үгөө. Городой hургуулину[...] эрхим hурагшад-комсомо[...] эдир ленинецүүдэй хүз[...] улаахан галстук зүүлгэ[...]

1920 онhоо хойшо Ком[...] партиин гэшүүн ябаhан, [...] нэй орденой кавалер Ива[...] сильевич Ченкировтэ [...] ГПТУ-гай hурагшад ком[...] лой билет барюулаа.

Митингын түгэсхэлдэ Ул[...] Үдэ хотын комсомолшуу[...] лон пионернүүд ургажа б[...] сэсэгүүдые В. И. Ленин[...] шөөгэй дэргэдэ табиhан б[...]

О. ЦЫБИКО[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мити[...] үедэ.

Авторай фо[...]

«МАРИ ЭЛ»— манай айлшан

Мариин АССР-эй гүрэнэй филармониин «Мари Эл» ансамбль Алас-Дурна зүгэй городуудаар аяншалхань. Улаан-Үдэ хотодомнай түрүүлэн ерэжэ, ниислэлэймнай ажалшадта hонирхолтой концерт hаяхан харуулба. Гадна тэдэнэрэй телевиденеэр наада харуулхада, сэнхир экран харагшад сэдьхэлээ ханаhан байна.

1939 ондо байгуулагдаhан энэ ансамбль орон дотороо ходо тооной аяншалжа, олохон область, хизаарнуудай ажалшадта мэдээжэ болоhон.

Мариин арадай искусствы[...] лэгшэд ушөө жараад ондо [...] шынхеэ манай Буряад ороно[...] шалhан юм. Тэрэ сагhаа хо[...] баад жэл үнгэрөө.

«Мари Эл» ансамблиин кол[...] вэй творческо ажалаар hонирх[...] Тэдэнэр СССР-эй 50 жэлэй о[...] рюулhан тусхай программаар[...] дэhэн концерт харуулаа.

Ансамблиин оркестр, хоор[...] гурбан хамтаржа, шэхэндэ [...] сэдьхэлдэ зугаа, нюдэндэ ба[...] на. Тиихэдэ залуу уран зу[...] Р. С. Чебатуринагай зурагаар[...] тээгдэhэн гоё hайхан у[...] костюмуудынь хүнэй дура та[...]

«Йывырте» («Баяса») гэ[...] хатарай сцено, «Акпарсын [...] гэhэн баатаршалга тухай [...] «Иеледыш найрам» («Улаан [...] гэжэ хатарнууд мари арадай [...] вын hалбаран хүгжэhые эли[...] руулна. М. П. Мурашкын на[...] табиhан хатарнуудые ансамбл[...] шадамараар гүйсэдхөө.

Дуунуудынь өөрын онсо [...] тэй. Вячеслав Шрубченко, [...] Чеченин гэгшэд дуушадай[...] hаа онсо шалгарна.

Аха дүү Мариин АССР-эй г[...] филармониин «Мари Эл» [...] лиин коллективтэ Буряадай [...] культурын министерствын, [...] советэй Хүндэлэлэй грамота [...] тын түгэсхэлдэ барюулагд[...]

В. ТОКТОХО[...]

ЭДИРШҮҮЛЭЙ АЖАЛША ГАРААР

Хориин аймагай пионернүүд табин жэлэйнгээ hайндэрые hайнаар угтахын тула оролдоно. Номоо hайнаар үзэжэ, эрхим сэгнэлтээр дэбтэрнүүдээ шэмэглэхын хажуугаар ажалай бэлэг бэлдэжэ байнхай. Хориин, Үдын, Тэгдын болон бусад hургуулинуудай комсомолшууд, пионернүүд шадалаараа ехэшүүлдэ туhалдаг байха юм.

Жэшээнь, hаяхан үнгэрhэн коммунис субботнигой үдэр Хориин hургуулиин ахамад классуудай хүбүүд, басагад Хориин болон Анаагай совхозуудта ошожо, hайжаруулагдаhан бэлшээри хорёолоолсоо. Үниинэй дүршэлтэй ажалшан шэнгеэр hадхаг шаажа, hургаар зулажа байhан эдиршүүлые харахада урмашахаар байгаа.

Обойшотор шэбхэ ашаhан машинаар хээрэ гаража, сабшалан үтэгжүүлхэ хэрэгтэ хабаадажа ябаhан басагадай хонгёо аялга талые доhолгон байгаа hэн.

Дундуур наhанай пионернүүд эндэ тэндэ жэбэржэ хэбтэhэн түмэр «агнажа» гүйлдэхэ юм. Талаар хаягдаhан нэгэшье түмэр пионернүүдэй хурса нюдэнhөө алдагдаагүй. hанаад үзыт: 3200 пионер тиимэ «агнуурида» нэгэ доро гаран гэхэдээ, юумэ үлөөхэ юм аал?

— Бидэ хэнhээ дутаха болоо зонбибди? — гэжэ октябрятанууд аха нүхэдтөө атаархаба.

— Бидэшье хүнэй тоодо хүн байхабди.

Тиигэжэ аймагаймнай hургуулинуудай 1400 октябрята хаясаанай болоhон саарhа, будhад суглуулжа тушаагаад, юпэдэхи табан жэлэй жасада 540 түхэриг оруулба гээшэ. Харин пионернүүд 1680 түхэриг, hурагшад-комсомолшууд 1680 түхэриг табан жэлэй жасада оруулба.

Майн 15 болотор эдиршүүлэй гараар үшөөшье олон юумэн хэгдэхэ.

Н. КАЛАШНИКОВ,
ВЛКСМ-эй Хориин райкомой секретарь.

ХИЛЫН Саанаhаа — РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

НЬЮ-ЙОРК

ЭРДЭМ УХААНАЙ ХАРИЛСАА ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

США Советскэ Союз хоёрой хоорондо али алиндань аша туhатай эрдэм ухаанай харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ США-гай үргэн олониитэ анхаралаа ехээр табина.

«Американ эрдэмтэд Советскэ Союзай эрдэмэй хүдэлмэрилэгшэдтэй харилсаа холбоо хүгжөөхые хүсэдэг юм», — гэжэ Пристонскэ университедэй президент профессор У. Боуэн, ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ.

Эрдэм ухаанай холбоо бариcаанай хэлсээнүүдэй ёhоор, совет эрдэмтэд Америкын эрдэм шэнжэлэлгын ехэ ехэ түбүүдтэ ажаллана, харин тиихэдэ американ эрдэмтэд совет эрдэм ухаанай ажал ябуулагшадтай хамта хүдэлнэ гэжэ У. Боуэн заагаа.

ЛОНДОН

Ниитэ ябуулгын зүблөөе дэмжэнэ

ТАСС

Европодо аюулгүй байдал байгуулхын, харилсан ажаллалгые тогтоохын түлөө тэмсэлэй Англиин комитедэй эмхидхэhэн конференци эндэ болобо.

Европодо аюулгүй байдал байгуулхын, харилсан ажаллалгые тогтоохын түлөө ниитын хүсэнүүдэй ассамблейдэ хабаадаха Англиин делегациие hунгахын тула Англиин үргэн олониитын hанамжые элсүүлхэ гээшэ конференциин уг зорилго мүн. Тэрэ июниин 2-hоо 5 болотор Брюссельдэ болохо. Ниитэ Европын зүблөөе зарлаха тухай дурадхалые конференци гүйсэд дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ. Зүблөө үнгэргэхэ болзорые хойшо татаха hэдэлгэ гаргаhанайнь түлөө конференцидэ хабаадагшад консерваторнуудай правительствые эрид шангаар шүүмжэлбэ.

ЛОНДОН

Колонизаторнуудай хэрзэгы ааша

ТАСС

Танзаниин амгалан тайбан hууриин тосхонуудые зэрлиг бусүүлигээр бомбодоhонойнгоо hүүлээр гурбан үдэрэй үнгэрхэдэ, Мозамбигай аэродромуудта байрладаг Португалиин самолёдууд Замбиин агаарай хилэ дабаа гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Лусакаhаа дамжуулна. Замбиин президент Кеннет Каунда энээн тухай ООН-ой комитедэй гэшүүдтэ мэдээсээ.

ВАШИНГТОН

Экономическа политикань урагшагүйдэбэ

ТАСС

США-гай правительствын экономическа политика урагшагүйдөө, экономическа хиналтын мүнөөнэй байдал хараалагдаhан зорилтонуудые бэелүүлжэ шадахагүй байна гэжэ hунгуулиин урда тээ демократическа партида үндэhэ hуури байгуулха комиссиин бэлдэhэн элидхэл дотор хэлэгдэнэ. Республиканска правительствын засаг барижа байhан жэлнүүдтэ «долларой үнэ сэн буугаа, хүдэлмэригүйшүүл олошороо.

НЬЮ-ЙОРК

„Аполлон-16" Газар тээшээ ниидэбэ

ТАСС

Космонавтнууд Дж. Янг, Ч. Дьюк гэгшэдые hуулгаhан «Аполлон-16» гэжэ хэмэл одоной hарын кабина апрелиин 24-дэ Москвагай сагаар 4 час 6 минутада hарын пюруу дээрэhээ дэгдэн ниидээ. 6 час 35 минутада hарын кабина экипажай гурбадахи гэшүүн Томас Маттинглиин hууjжа ябаhан гол блогтой залгалдан холбогдобо. Хэдэхэн сагай үнгэрхэдэ, Янг Дьюк хоёр гол блок руу ороhон байгаа.

ВАШИНГТОН

ЭЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ЗАМААР

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи түгшүүритэ байдалые заhаруулха тухай Тель-Авивай зонхилхы тушаалтад огто бодомжолногүй. 1967 оной июниин табан болотор байhан хилэнүүдтээ Израиль хэзээдэшье бусахагүй юм гэжэ мүнөө үедэ США-да ошоод байhан Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Эбан Вашингтоной хэблэлэй национальна клубта үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Араб оронуудта эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулга хэжэ эзэмдэhэн газар дайдаhаа гаража ошохо хүсэлэнгүй байhанаа Эбан дахинаа баталба.

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Американ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй стратегическэ «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд апрелиин 23-да Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэhэн газар нютагуудта шанга добтолго хэhэн байна. Анлок хотын хойто хубинь, мүн дүтэ шадарай hууриин тосхонууд үнэhэн тоброг болошоо.

Анлок хото шадар шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлhөөр. Энэньшье гайхалтай бэшэ, юундэб гэхэдэ, американ-сайгон командовани 13-дахи харгы замтай холбоhон энэ гол пунктые алдахагүйе оролдоно бшуу. Дахуул армиин шэнэ подразделенинүүд иишэ хаятдана.

Апрелиин 24-дэ арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй танкова подразделенинүүд Түбэй хада гүбээлиг газарта болоhон байлдаануудта хабаадалсахадаа, дайсанда шанга сохилто хэhэн байна.

Апрелиин 24-нэй үглөөгүүр национальна сүлөөлэлгын сэрэгүүд Танкань хотодо орожо, дүтэ шадар байрладаг дайсанай аэродром эзэмдээ. Патриодуудай хүреэлэлгэдэ ороходоо, дахуул сэрэгүүд вертолёдуудта hууjжа, Дактодохи «Янни», «Фыонг-хоанг» «Зулу», «Биендинь» гэжэ сэрэгэй баазануудhаа зугадаха баатай болобо. Американ авиациин хэды туhалаашье hаань, дахуул сэрэгүүд урагшагүйдэжэ сухариhан байха юм.

Кунгчи провинцида, Кыавьет мүрэнэй урда эрьедэ шанга байлдаанууд болоно. Апрелиин 24-дэ патриодууд Данангдахи сэрэгэй ехэ аэродромые ракетээр буудаба.

ХАНОЙ. (ТАСС). Апрелиин 9-hоо 19 болотор Урда Вьетнамай патриодууд Биньдинь провинцида дайсанай 3800 солдат болон офицерые хүлhөөнь буулгаhан, сэрэгэй 84 машина, тэрэ тоодо 15 танк, бронетранспортёр hандааhан, 12 самолёт, вертолёт буудажа унагааhан, hомо хэрэгсэлнүүдые хадагалhан олон складуудые тэhэлhэн, дайсанай мянга гаран ехэ буунуудые буляан абаhан байгаа.

Контум провинциин хойто захада хоёр долоон хоногой турша соо болоhон байлдаануудай үедэ Урда Вьетнамай патриодууд дахуул армиин 1.300 солдадые хүлhөөнь буулгаhан, шархатуулhан, плендэ абаhан, 20 гаран ехэ буу hандааба.

ДРВ-дэ эсэргүү ээрхэг түримхэй, харата ябуулгаяа США-гай авиаци, далайн-сэрэгэй хүсэнүүд үргэлжэлүүлhээр.

Апрелиин 22—23-да США-гай самолёдууд, корабльнууд Хатинь, Куангбинь провинцинуудай, Виньлинь зоныя hууриин тосхонуудые хайра гамгүйгөөр бомбодоhон, буудаhан байна. Апрелиин 24-нэй үглөөгүүр американ самолёдууд, тэрэ тоодо «В-52» түхэлэй хүндэ бомбардировщигууд Тханьхоа провинциин газар нютагуудые бомбодоо.

ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэжэ, США-гай эдэ бүхы ээрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушаан шүүмжэлбэ. ДРВ-гэй аюулгүй, бэеэ даанхай байдал хангахын тула бомбодолгоёо дары болюулха эрилтэ ДРВ-гэй правительство Холбоото Штадуудай сэрэгэй засагаархидта табина гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Апрелиин 24-дэ Камбоджын патриотическа хүсэнүүд Кампот провинцидахи Кампонгтрать хотодо шэбээлhэн дайсанай бэхилэлтэнүүдтэ добтолбо. Сайгоной дахуул армиин гарнизоной байрладаг газарта шанга байлдаанууд болоо. Зүүн-Урда Камбоджын үргэн дэлюун газар нютагууд патриодуудай гарта ороо. Сайгон ба Пномпениин сэрэгүүд оройдоол 3 бэхилэгдэhэн пунктые мэдэлдээ барижа байнхай.

ХАНОЙ. (ТАСС). Апрелиин 24-нэй үглөөгүүр Тханьхоа провинциин hууриин тосхонуудые бомбодоhон «В-52» хүндэ бомбардировщигуудые патриодууд буудажа унагаагаа.

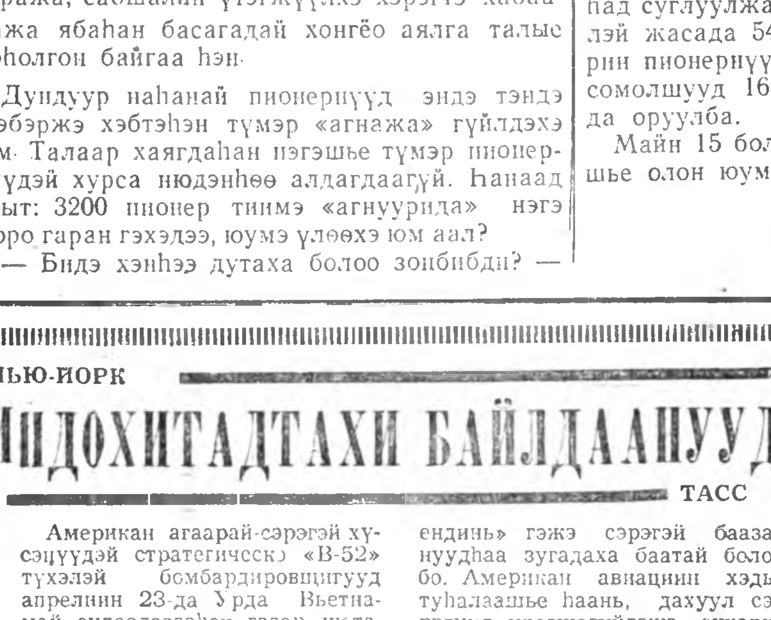

Хойто Лаостохи Лонгчонг гэжэ американецуудай шухала баазада Лаосой патриодууд шанга добтолгонуудые хэнэ. Патриодуудай артиллериин ходо тооной буудажа байhан хадань, американецууд Лонгчонг баазаhаа толгойгоо үргэжэ шаданагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Арадай сүлөөлэлгын армиин сапер дайсадай гэдэргээ сухарихадаа орхижо ошоhон минэ аюулгүй болгожо байна.

ВИА—ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Коммунист - барилгашан» — түрүү бэшэг. «Газар hайжаруулха габшагай хоёр hара»—суглуулбари. «Орожо хайрлыт!» — А. Семёновагай репортаж. «Техникэ hаатахагүй»—В. Николаевай статья.

Хоёрдохи хуудаhанда. В. Титовой «Нэгэ hаналтаң» гэhэн статья. «Деподо НОТ нэбтэрүүлэгдэнэ» — В. Штеренбергын статья.

Түрэл орон дото[...]

Гурбадахи хуудаhа[...] Культура болон искусс[...] хүдэлмэрилэгшэдэй [...] лөөнhөө тоосоон. Х[...] саанахи hонин. АПН-эй [...] териалнууд. Ажалшада[...] шэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhа[...] «Ильичтэ — баглаа [...] гүүд» — В. Озеровой ре[...] таж. «Хүн ба байгаал[...] суглуулбари. Шэнэ но[...]

Сэнхир Экран

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[...] «ОРБИТА» ХАРУУЛ[...]

14.00 — Дамжуулгын [...] грамма. 14.05 — «50 пи[...] ских костров» — hурагш[...] зорюулагдаhан телевикто[...] 14.35 — hүүлэй hонин. [...] — «Эдир хүгжэмшэд наа[...] — hурагшадта зорюулаг[...] 15.15 — Олон түмэнэй ун[...] ситет. «Буржуазна үзэл [...] лые шүүмжэлхэ ленинск[...] гуримууд. 15.45 — Сэрэги[...] бэшэгүүдтэ харюунууд ба[...] нэй захилаар концерт. 16[...] «Минскэ тракторна завод[...] лоон үдэр». 1-дэхи, 2-дохи [...] жуулга. 19.05 — С[...] тивна гимнастикаар ула[...] рондын мүрысөөн. Ригаhа[...] жуулга. 20.05 — hүүлэй [...] нин. 20.15 — «Бег нпохе[...] — уран hайханай фильм.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[...] «ОРБИТА» ХАРУУЛ[...]

17.00 — «Факир на час[...] уран hайханай телефи[...] 18.05 — «Нэгэ бүлэ [...] СССР-эй 50 жэлэй ойдо, [...] хи дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ[...]

19.05 — Хяагтын [...] ажалшадай захилаар кон[...] 21.50—Түрэлхидтэ зор[...] даhан хөөрөөн. 22.10—«[...] ние реки»—телеочерк. 22[...] — Буряадай ТВ ба РВ-гэй [...] дай оркестрэй концерт.

«ОРБИТА» ХАРУУЛ[...]

23.00—hүүлэй hонин. [...] — В мире животных. [...] — «Время» — информаци[...] программа.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Н-01370. Заказ № 124[...]